

ลักษณะเด่นในนวนิยายแปลจีน
พระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ
สยามบรมราชกุมารี¹
Characteristics of Novels Translated from Chinese
by Her Royal Highness Princess Maha Chakri Sirindhorn

ณัฐปภัสร ชาญนนทวัฒน์ (Nutpapass Channonthawat)^{2*}

สุภัค มหาวรรการ (Supak Mahavarakorn)³

ธเนศ เวศร์ภาดา (Dhanate Vespada)⁴

บทคัดย่อ

งานวิจัยฉบับนี้ศึกษานวนิยายแปลจีน พระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีจำนวน 5 เรื่อง ได้แก่ เรื่องผีเสื้อ เมฆเห็นน้ำไหล หมู่บ้านเล็กตระกูล เป้า นารีนครา และตลอดกาลนานแค่นั้นที่สะท้อนให้เห็นความเปลี่ยนแปลงของการเมือง และสภาพสังคมของสาธารณรัฐประชาชนจีนตั้งแต่อดีตที่มีการปกครองในระบอบคอมมิวนิสต์จนถึงสมัยใหม่ที่เป็นระบบทุนนิยมและบริโภคนิยม และแสดงการปะทะ การปรับปรุง และการสร้างสรรค์ของวัฒนธรรม

ผลการศึกษาพบว่า นวนิยายแปลจีน พระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีลักษณะเด่นด้านภาษาและด้านเนื้อหา ลักษณะเด่นด้านภาษา มี 2 ประการ ได้แก่ การสรรคำและการใช้ภาพพจน์ การสรรคำมี 3 ประการ ได้แก่ คำซ้อน ชุดคำ และคำที่มีความหมายตรงกันข้าม การใช้ภาพพจน์มี 3 ประการ ได้แก่ อุปมา

¹ บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของปริญญานิพนธ์เรื่อง “ลักษณะเด่นในนวนิยายแปลจีน พระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี” หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

อาจารย์ที่ปรึกษา: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุภัค มหาวรรการ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธเนศ เวศร์ภาดา

² นิสิตหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประจำสาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

⁴ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประจำสาขาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร คณะมนุษยศาสตร์และประยุกต์ศิลป์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

* Correspondent author: c.nut papass@gmail.com

อุปลักษณ์ และสัทพจน์ โดยผู้วิจัยศึกษาเปรียบเทียบกับต้นฉบับนวนิยายภาษาจีน ลักษณะเด่นด้านเนื้อหา มี 3 ประการ ได้แก่ ด้านแนวคิด ด้านตัวละครและด้านฉาก โดยปรากฏลักษณะเด่นด้านแนวคิดเรื่องการปะทะกันของค่านิยมแบบดั้งเดิมกับค่านิยมแบบใหม่ ความดีเป็นสิ่งที่มั่นคงและยั่งยืน การอยู่ร่วมกันของมนุษย์ที่มีความแตกต่างและความรักของคนในครอบครัว ซึ่งแสดงให้เห็นว่าความเปลี่ยนแปลงเป็นอนิจจัง สิ่งที่ยั่งยืนคือความดีและความรัก ลักษณะเด่นด้านตัวละครปรากฏว่าตัวละครหญิงโดดเด่นกว่าตัวละครชายคือ ผู้หญิงสามารถหาหน้าที่แทนผู้ชายได้ มีความเข้มแข็งและมีความสามารถ ลักษณะเด่นด้านฉากปรากฏฉากชุมชนและฉากธรรมชาติ ซึ่งแสดงถึงคุณค่าของวัฒนธรรมดั้งเดิมและการพยายามรักษาวัฒนธรรมดั้งเดิมพร้อมรับวัฒนธรรมสมัยใหม่ โดยฉากธรรมชาติช่วยนำเสนอและเสริมอารมณ์ความรู้สึกของตัวละครให้เด่นชัดขึ้น

นวนิยายแปลจีน พระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ใช้ภาษาประณีตงดงาม สำนวนราบรื่น ทำให้ผู้อ่านรับรู้ถึงอารมณ์ความรู้สึกของตัวละครและเกิดจินตภาพ โดยแสดงสภาพสังคมและวัฒนธรรมจีนซึ่งคล้ายคลึงกับสังคมไทย พระราชนิพนธ์แปลจีนจึงมีคุณประโยชน์ต่อสังคมไทยและประชาชนชาวไทยเป็นอย่างยิ่ง ผู้อ่านตระหนักได้ถึงคุณค่าของความดีและความรัก ซึ่งทำให้มนุษย์มีความสุขอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสงบสุข

คำสำคัญ: นวนิยายแปลจีน สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ลักษณะเด่น

Abstract

This article aims to study the art of literature and the content of novels by Royal Highness Princess Maha Chakri Sirindhorn, which include “Peeseua” “Makhernamlai”, “Moo banlekdragoonpao” “Nareenakara” and “Dalorgannanankaenai” that depict the change of China’s politics and society under communism until periods under capitalism and consumerism, and also shows conflicts between cultural adjustment and cultural interaction.

The study showed that these novels by Her Royal Highness Princess Maha Chakri Sirindhorn portrayed notable characteristics in terms of the content of the art and literature follows. There were two distinguished characteristics for the art of literature were word selection and the use of figures of speech. The art of word selection includes the customization of compound words, word sets and antonyms, while the use of figures of speech, similes, metaphors and onomatopoeia were also involved in her works. The study compared the translated from Chinese novels of Her Royal Highness Princess Maha Chakri Sirindhorn with original Chinese novels and showed that the context was written remarkably under three aspects of point of view, characters and scenes. Point of views in these novel portrayed the idea of the clash between conservative values and modern values, goodness is enduring sustainability, the coexistence of diverse individuals and family love. These ideas show that change is impermanent, while goodness and love are permanent and constant. In the aspect of character female characters are more outstanding than male characters as they are brave and capable of doing the same duties as men do. For the selection of illustrious scenes nature scenes and community scenes which embody values of traditional culture, preservation of cultural heritage and opening up to modern culture as well. The translated from Chinese novels of Her Royal Highness Princess Maha Chakri Sirindhorn were written gracefully with splendid word selection and refined language enabling readers to perceive the feelings of characters and imagined how Chinese culture and society were familiar with Thai society.

In connection with the above aspects above, the translated from Chinese novels were highly to advantageous for Thai society and Thai people. The Readers could realize the values of goodness and love which make humans happy and allow them to live peacefully together in a

community. In addition, the nature scenes illustrated and emphasized the feelings of the characters to be more prominent.

Keyword: Chinese translated novels, Her Royal Highness Princess Mahachakri Sirindhon, Characteristics

บทนำ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีทรงพระปรีชาสามารถด้านการประพันธ์และด้านภาษาจีนและจีนวิทยา ประกอบกับพระวิจารณ์ญาณในการคัดสรรวรรณกรรมจีนที่ทรงแปล เช่น เรื่อง **เมฆเหินน้ำไหล** สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีทรงอ่านแล้วรับสั่งว่าดี จึงทรงแปลเรื่องนี้ ดังตัวอย่าง

อาจารย์หลี่ยฺชุนแนะนำหนังสือเรื่องสิงอินหลิวสุ่ย เป็นเรื่องเกี่ยวกับอาจารย์ในมหาวิทยาลัยที่สถานภาพทางสังคมตกต่ำไปหลังยุคสี่ท้นสมัย เพราะรายได้น้อยกว่าพวกที่ทำมาค้าขายรายย่อยซึ่งไม่เรียนสูงเท่าใดนัก ค่านิยมเงินตราเริ่มเข้ามาแทนที่ค่านิยมเดิม

อาจารย์บางคนปรับตัวได้ อาจารย์บางคนปรับตัวไม่ได้ อาจารย์ว่าฉีเอามาถวายทรงเอาไปอ่านอย่างรวดเร็ว รับสั่งว่าดี จะทรงแปลเรื่องนี้ ทรงเรียนและแปลเรื่องนี้กับอาจารย์หลี่เทียนฟู พระอาจารย์คนที่เจ็ดและจบทางประวัติศาสตร์

(มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2541: 27)

นวนิยายแปลจีน พระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีจึงมีความโดดเด่นและมีคุณค่าทางด้านภาษาและเนื้อหา ดังที่สีทธา พินิจภูวดล (2541: 32) กล่าวถึงภาษาในนวนิยายแปลเรื่องเมฆเหินน้ำไหลว่าทรงแปลได้ประณีตงดงาม ทำให้ผู้อ่านชาวไทยได้รับสาระสำคัญและอรรถรสจากการอ่าน ดังตัวอย่าง

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้ทรงแปลวรรณกรรมจีนเรื่อง เมฆเหิน น้ำไหล เป็นภาษาไทย ทรงใช้ภาษาแปลที่ส่งเรื่องประกายลายลักษณ์ งดงาม ประณีต ถูกต้องตามลักษณะการแปลที่ดีในปัจจุบัน การเขียนภาษาไทยในการแปลมีความเป็นธรรมชาติตรงตามโครงสร้างภาษาไทย ผู้อ่านคนไทยจะได้รับสาระสำคัญ และรสอารมณ์

อย่างเข้มข้น และต่อเนื่อง ไม่สะดุด ไม่ถูกขวางกั้นด้วยกำแพงภาษา ไม่ต้องหยุดชะงัก เพราะสะดวกการใช้ถ้อยคำและการเขียนประโยคภาษาไทยตามโครงสร้างประโยคภาษาต่างประเทศ

ความโดดเด่นในการนำเสนอเนื้อหาของนวนิยายแปลจีนมีประโยชน์ต่อผู้อ่านชาวไทย ช่วยขยายโลกทัศน์ของผู้อ่านให้กว้างขวางขึ้น และสร้างความเข้าใจอันดีต่อประชาชนทั้งที่มีความเหมือนและความแตกต่างทางเชื้อชาติ ศาสนาและเผ่าพันธุ์ เพื่อให้ทุกคนอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ดังที่ทิมชาวสตรี หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ (2560: 21) กล่าวว่า

ความโดดเด่นและคุณค่าแห่งบทพระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มิได้อยู่เพียงที่ความรู้ ความคิด และความบันเทิงที่ผู้อ่านจะได้รับ แต่ยังอยู่ที่พระเจตนารมณ์อันลึกซึ้งที่ทรงมุ่งสร้างความเข้าใจอันดีต่อกันของปวงชนทั้งระหว่างชนในชาติเดียวกัน และระหว่างชนต่างชาติ ต่างศาสนา และต่างเผ่าพันธุ์ ถือเป็นการขยายพรมแดนแห่งความรู้และความคิดอันเป็นประโยชน์อย่างอนเอนอนันต์

นอกจากนี้ผู้วิจัยจะกล่าวถึงข้อมูลเบื้องต้นของนวนิยายแปลจีนทั้ง 5 เรื่อง เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการวิเคราะห์ในลำดับต่อไป

พระราชนิพนธ์เรื่อง ผีเสื้อ แปลจากนวนิยายจีนชื่อ 蝴蝶 ของหวางเหมิง (王蒙) พิมพ์ครั้งแรกในประเทศไทยเมื่อ พ.ศ. 2537 นวนิยายเรื่องนี้สะท้อนสังคมจีนช่วงการปฏิวัติวัฒนธรรม ค.ศ. 1966 - 1969 (พ.ศ. 2509 - 2512) เหม่าเจอตงเป็นประธานพรรคคอมมิวนิสต์ในขณะนั้นประกาศบังคับใช้ลัทธิคอมมิวนิสต์อย่างเคร่งครัดเพื่อขจัดผู้ฝักใฝ่ทุนนิยมมีการบริหารพรรคถูกกล่าวหาว่ามีความคิดเป็นฝ่ายขวา เพราะคัดค้านไม่เห็นด้วย เหม่าเจอตง ได้กำลังสนับสนุนจากเยาวชนจีนทั่วประเทศที่ตั้งกลุ่มเรดการ์ดหรือผู้พิทักษ์แดง ทำหน้าที่สอดส่องกล่าวหาผู้ที่ไม่เคร่งครัดในลัทธิคอมมิวนิสต์ ช่วงเวลานี้เกิดความแตกแยกทางการเมืองอย่างรุนแรง ผู้ดีเก่า ปัญญาชน ศิลปินอนุรักษ์นิยมและข้าราชการถูกกล่าวหาว่าเป็นพวกต่อต้าน คนเหล่านี้ถูกจับ ถูกประณาม ตำว่าและทำร้ายร่างกาย มีคนตายและคนฆ่าตัวตายจำนวนมาก แนวความคิดนี้ทำลายวัฒนธรรมดั้งเดิมของจีน ต่อต้านลัทธิขงจื้อที่คนจีนนับถือกันมาอย่างยาวนาน ตัวละครเอกจางซือหยวนก็ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ที่รุนแรงครั้งนี้เช่นกัน เช่น จางซือหยวนซึ่งตั้งใจทำงานเพื่อพรรคและประชาชนอย่างจริงจังถูกกล่าวหาว่าเป็นฝ่ายขวา จากนักการเมืองที่มีตำแหน่งสูง มีหน้าตาและชื่อเสียงกลายเป็นนักโทษที่ถูกประณาม ตำสาบแช่งและทำร้ายร่างกายอย่างรุนแรง ถูกจำคุกขังเดี่ยวโดยไม่มีการไต่สวน เป็นต้น

พระราชนิพนธ์เรื่อง**เมฆเหินน้ำไหล** ตีพิมพ์ครั้งแรกในประเทศไทยเมื่อพ.ศ. 2555 แปลจากนวนิยายจีนชื่อ 行云流水 ผลงานของนักเขียน ฟังฟิง (2555) (方方, 1992) ซึ่งเป็นนักเขียนที่มีชื่อเสียงแนวหน้าของสาธารณรัฐประชาชนจีน นวนิยายเรื่องนี้บันทึกความเปลี่ยนแปลงของสังคมจีนหลังมีการใช้สนธิสัญญาสี่พันสี่ร้อยของต่งเสี่ยวผิงในปี ค.ศ. 1978 (พ.ศ. 2521) ที่เน้นการพัฒนาประเทศให้ก้าวหน้าทันสมัยใน 4 ด้าน ได้แก่ เกษตรกรรม อุตสาหกรรม การทหาร วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี ทำให้สังคมจีนพัฒนาเป็นสังคมวัตถุนิยมและบริโภคนิยมอย่างรวดเร็ว ซึ่งมีผลกระทบตามมาคือ ข้าวยาก หมาแพง กลุ่มพ่อค้า นักลงทุน ผู้ใช้แรงงาน ผู้ประกอบอาชีพอิสระ มีรายได้มากขึ้น ข้าราชการ อาจารย์ นักวิชาการ มีสถานะ ลดถอยลง รายได้ไม่พอเลี้ยงครอบครัว วิลาส มณีวัตกล่าวถึงเรื่อง **เมฆเหินน้ำไหล** ใน วิลาส มณีวัตพูด (424 :2540) ว่าเป็นวรรณกรรมจีนร่วมสมัยสะท้อนสภาพสังคมที่กำลังพัฒนาไปอย่างรวดเร็วตามกระแสวัตถุนิยม ประชาชนมีเสรีภาพมากขึ้น สังคมเปิดรับวัฒนธรรมของต่างประเทศ โดยเฉพาะวัฒนธรรมของชาวตะวันตกที่มาพร้อมกับค่านิยมทางวัตถุและเงินตรา ทำให้คนมีวิถีชีวิตแตกต่างไปจากเดิม นวนิยายเรื่องนี้มีเนื้อหาเกี่ยวกับชีวิตของเกาเหรินหยุนที่เป็นหัวหน้าครอบครัว มีอาชีพเป็นรองศาสตราจารย์ สอนหนังสือที่มหาวิทยาลัยรัฐที่มีชื่อเสียง มีภรรยาเป็นรองศาสตราจารย์สอนหนังสือที่มหาวิทยาลัยเดียวกัน มีลูกชายหนึ่งคนและลูกสาวหนึ่งคน ครอบครัวนี้มีฐานะยากจน อาจารย์มหาวิทยาลัยตำแหน่งรองศาสตราจารย์จำนวน 2 คน ไม่สามารถเลี้ยงดูครอบครัวให้สุขสบายได้เหมือนสมัยรุ่นคุณพ่อของเกาเหรินหยุนที่เคยประกอบอาชีพเดียวกันได้ และเหล่านักศึกษาต่างก็ไม่มีสมาธิเรียน ไม่ให้ความสำคัญกับความรู้ เพราะการเรียนในระดับมหาวิทยาลัยไม่สามารถหาเงินได้มากเท่ากับการทำธุรกิจส่วนตัวและการที่จะมีงานดีๆ อยู่ที่เส้นสายมากกว่าความรู้ เพื่อนร่วมงานของเกาเหรินหยุนหลายคนไม่ยึดมั่นในจรรยาบรรณของอาชีพ ความเปลี่ยนแปลงของสภาพทางการเมืองทำให้ครอบครัวของเกาเหรินหยุนต้องเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสังคม นอกจากนี้รึนถุ่ย สัจจพันธุ์ ได้เปรียบเทียบสังคมไทยและสังคมจีนจากเรื่อง**เมฆเหินน้ำไหล** หลายประเด็น ใน **อ่านอย่างพิถีพิถัน วิเคราะห์อย่างพิเคราะห์** (รินถุ่ย สัจจพันธุ์, 2545: 9-16) สรุปได้ดังนี้ เรื่องปัญหาค่าครองชีพ อาจารย์ในประเทศไทยได้เงินเดือนมากกว่าที่สาธารณรัฐประชาชนจีน แต่ก็ประสบปัญหาหนี้เช่นกัน เนื่องจากค่าใช้จ่ายสูงขึ้นมาก เรื่องค่านิยมการศึกษา ในระดับมหาวิทยาลัยของคนไทยและคนจีน

คนไทยรุ่นใหม่มีค่านิยมในการเรียนในระดับมหาวิทยาลัยมากกว่าคนจีนรุ่นใหม่ เพราะคนไทยเชื่อว่าการศึกษาคือจำเป็นต่อการทำงาน สามารถสร้างเงินและเป็นเกียรติแก่ผู้เรียน แต่คนจีนรุ่นใหม่มองว่าการเรียนในระดับมหาวิทยาลัยไม่มีประโยชน์ การทำงานอยู่ที่เส้นสายมากกว่าความรู้หรือชื่อเสียงของมหาวิทยาลัยและการเรียนในระดับมหาวิทยาลัยสร้างรายได้ได้น้อยกว่าคนที่เรียนน้อยกว่า

พระราชนิพนธ์เรื่อง**หมู่บ้านเล็กตระกูลเป่า** พิมพ์ครั้งแรกในประเทศไทย พ.ศ. 2555 แปลจากนวนิยายจีนชื่อ 小鮑庄 ผลงานของหวงอันอี้ (2555) (王安忆, 2009) นักเขียนหญิงที่มีชื่อเสียงในวรรณกรรมจีนร่วมสมัย นวนิยายเรื่องนี้สะท้อนชีวิตของคนในหมู่บ้านชนบทของจีนช่วง พ.ศ. 2503 - 2531 เป็นช่วงที่ประเทศใช้ระบบคอมมิวนิสต์ถึงยุคที่ทันสมัย หมู่บ้านตระกูลเป่าเป็นเหมือนกับโลกจำลองใบเล็กที่มีมนุษย์อยู่ร่วมกัน ตัวละครในเรื่องถ่ายทอดความเป็นมนุษย์ในแง่มุมต่างๆ นอกจากนี้ยังสะท้อนให้เห็นประสบการณ์ชีวิตมนุษย์หลายเรื่อง ทั้งการเกิด การตาย ความรัก การพลัดพราก ความสุข ความเศร้า เป็นต้น เช่น ชีวิตของตัวละครเลาจ่า เป่าเหรินผิงหรือเลาจ่า เป็นลูกคนสุดท้ายของเป่าเหียนซาน เป็นเด็กมีคุณธรรม จิตใจงดงาม เมื่อมีภัยพิบัติน้ำท่วม เลาจ่าช่วยเหลือชีวิตปู่เป่าไห่ไว้ แต่ตัวเองต้องจมน้ำตาย วิกรรมของเลาจ่า ทำให้ชาวบ้านชื่นชมและยกย่องจัดงานศพให้อย่างสมเกียรติ เป่าเหรินเหวินมีความฝันอยากเป็นนักเขียน จึงเขียนเรื่องของเลาจ่าเป็นรายงานส่งไปยังหนังสือพิมพ์หลายฉบับ จนในที่สุดวิกรรมของเลาจ่าได้รับความสนใจจากสื่อมวลชน ตั้งแต่ระดับท้องถิ่นถึงมณฑล หนังสือพิมพ์ส่งนักข่าวเข้ามาทำรายงานข่าวอย่างละเอียด ทำให้เลาจ่ามีชื่อเสียงโด่งดัง ได้รับการยกย่องจากคณะกรรมการสมาพันธ์เยาวชนมณฑลให้เป็นวีรบุรุษเยาวชน มีคนต่างอำเภอมาแสดงความเคารพสุสานของเลาจ่าจำนวนมาก เยาวชนมาปฏิญาณจะทำความดีอย่างเลาจ่า ต่อมาอำเภอสร้างสุสานของเลาจ่าใหม่ ใช้อิฐปูน มีขนาดใหญ่ขึ้น มีบันไดสูง 10 ชั้น มีป้ายหินสูงตั้งตระหง่านกลางหมู่บ้าน สลักคำว่า**อยู่ชั่ววันนิรันดร์** เจ้าหน้าที่อำเภอมาดูแลความเป็นอยู่ของคนในครอบครัวเลาจ่าอย่างดี

นารินครา พิมพ์ครั้งแรกในประเทศไทย พ.ศ. 2556 เป็นพระราชนิพนธ์แปลจากวรรณกรรมจีนชื่อ 她的城 ของ ฉือลี่ (2556) (池莉, 2001) ซึ่งได้รับรางวัลวรรณกรรมหลายรางวัล และนำไปสร้างเป็นละครเวที ละครวิทยุ ภาพยนตร์ ละครชุดโทรทัศน์ อนุปรกรจินตลอดจนแปลเป็นภาษาต่างประเทศหลายภาษา นวนิยายเรื่องนี้เสนอเรื่องราวเกี่ยวกับ

ความเปลี่ยนแปลงของสังคมจีนผ่านผู้หญิง 3 คน 3 รุ่น และนำเสนอแนวคิดสตรีนิยมที่น่าสนใจ ตัวละครหญิง 3 คน 3 วัย คือ คุณย่า หญิงรุ่นเก่า มีเจี๋ย หญิงรุ่นกลาง และเฟิงซุน หญิงรุ่นใหม่ ซึ่งมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน และได้ถ่ายทอด เรียนรู้ซึ่งกันและกันในกระแสสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว แสดงให้เห็นบทบาทหน้าที่ของผู้หญิง วัฒนธรรมเก่าแก่ ประวัติศาสตร์ที่มีคุณค่า ความคิด และความสัมพันธ์ที่สนิทสนมของผู้หญิงที่เรียกว่า **กยูมี** เป็นมิตรภาพที่ซื่อสัตย์ แน่นแฟ้น ช่วยเหลือซึ่งกันและกันและสามารถพูดคุยกันได้ทุกเรื่อง

เรื่อง **ตลอดกาลน่านแคไห่** พิมพ์ครั้งแรกในประเทศไทยเมื่อ พ.ศ. 2557 เป็นพระราชนิพนธ์แปลจากวรรณกรรมเรื่อง 永远有多远 ของเถียนหิง (2557) (铁凝, 2006) นักเขียนหญิงร่วมสมัยที่มีชื่อเสียง ซึ่งมีผลงานนวนิยายกว่า 100 นวนิยายเรื่องนี้เป็นนวนิยายรักสะท้อนสังคม เล่าผ่านมุมมองของตัวละคร “ฉัน” ซึ่งเป็นลูกพี่พี่ของตัวละครเอก ไปดำเนินเป็นคนที่มีคุณธรรมเป็นเลิศ จิตใจงดงามตั้งแต่เด็กจนโต มีน้ำใจ ซื่อสัตย์ แต่รูปร่างหน้าตาไม่สวยงามดังงาม เธอไม่เคยประสบความสำเร็จในด้านความรัก จึงพยายามเปลี่ยนแปลงตนเองตามค่านิยมสมัยใหม่เหมือนกับตัวละครอื่นๆ เป็นสาวสวย มีเสน่ห์ที่ชายหนุ่มลุ่มหลง แต่ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงตนเองได้ ชื่อเรื่องตลอดกาลน่านแคไห่ จึงเป็นทั้งคำถามและคำตอบที่ผู้เขียนต้องการสื่อสารกับผู้อ่าน ดังที่ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงกล่าวถึงนวนิยายแปลจีน**ตลอดกาลน่านแคไห่** ซึ่งเป็นเหมือนคำถามที่ชวนให้ผู้อ่านคิดพิจารณาว่าคุณค่าความดีจะอยู่ได้อีกนานแคไห่ไหน ในสภาพสังคมที่เห็นผลประโยชน์และมุ่งเน้นวัตถุเป็นสำคัญ ความว่า

ชื่อเรื่องว่า ตลอดกาลน่านแคไห่ อาจเป็นทั้ง **คำถาม** และ **คำตอบ** ที่ผู้เขียนต้องการสื่อกับผู้อ่านในโลกยุคใหม่ ผู้อยู่ในโลกอันมีวัตถุและผลประโยชน์สำคัญเหนืออื่นใด ผู้ที่อยู่ในโลกยุคนั้นนั้น ย่อมยากจะมีความศรัทธาเชื่อมั่นต่อ **ความดีตลอดกาล** หรือ **ความรักตลอดกาล**

เป็นไปได้ไหมว่า **ตลอดกาล** อันที่จริงนั้น ไม่ว่าจะดำรงอยู่นานแคไห่ เพียงชั่วครู่หรือชั่ววันรันดร์ ย่อมเป็นทั้ง **สัจจะ** และ **มายา** ที่มนุษย์ทุกสมัยต้องใคร่ครวญเรียนรู้ ด้วยปัญญาไปตลอดกาล

(เถียนหิง, 2557 : 5)

จากนวนิยายแปลจีนทั้งหมดนี้แสดงให้เห็นว่าสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีทรงเลือกสรรนวนิยายที่น่าเสนอเนื้อหาอันจรรโลงใจ น่าเสนอแนวคิดที่สามารถนำมาปฏิบัติได้ และให้ความรู้ประเด็นต่างๆ ผนวกกับพระปรีชาสามารถด้านการประพันธ์และความเชี่ยวชาญภาษาจีนของพระองค์ ทำให้นวนิยายแปลจีนมีความโดดเด่น ผู้วิจัยจึงจะศึกษาลักษณะเด่นของนวนิยายแปลจีน พระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่เป็นดังเครื่องนำสารจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีสู่ประชาชนชาวไทย

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาลักษณะเด่นด้านภาษา และด้านเนื้อหาในนวนิยายแปลจีน พระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เฉพาะนวนิยายที่แปลจากภาษาจีนเป็นภาษาไทย จัดพิมพ์และจัดจำหน่ายโดยนานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์ จำนวน 5 เรื่อง ได้แก่ ฝี่เสื่อ (หวางเหมิง, 2552) เมฆเหินน้ำไหล (ฟิงฟิง, 2555) หมูบ้านเล็กตระกูลเป่า (หวังอันอี, 2555) นารินครา (ฉือลี่, 2556) และตลอดกาลนะนานแคไหนด (เฉียนหิง, 2557)

วิธีดำเนินงานวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยจะดำเนินการศึกษาค้นคว้าและนำเสนอผลการศึกษาแบบพรรณนาวิเคราะห์ โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับนวนิยายแปลจีน พระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
2. วิเคราะห์ลักษณะเด่นด้านภาษาและด้านเนื้อหาในนวนิยายแปลจีน พระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
3. เสนอผลการศึกษาแบบพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยพบว่านวนิยายแปลจีน พระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีความโดดเด่น 2 ประการ ได้แก่ ลักษณะเด่นด้านภาษา และลักษณะเด่นด้านเนื้อหา ซึ่งมีผลการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ลักษณะเด่นด้านภาษาในนวนิยายแปลจีน พระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ภาษาในนวนิยายแปลจีน พระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีลักษณะเด่นคือ การใช้ภาษาประณีต สละสลวย สื่อความหมายและแสดงรายละเอียดภาพได้ชัดเจน มีลักษณะเป็น “ภาษาวรรณศิลป์” สะท้อนวัฒนธรรมและสภาพสังคมจีน ลักษณะเด่นด้านภาษาในนวนิยายแปลจีน มี 2 ประการ ได้แก่ การสรรคำและการใช้ภาพพจน์

1.1 การสรรคำ คือ การเลือกสรรถ้อยคำที่นำมาเรียงร้อยในบทประพันธ์ เพื่อให้สื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยพบว่ามี การสรรคำ 3 กลุ่ม เรียงตามลำดับที่พบมากที่สุดได้แก่ คำซ้อน ชุดคำและคำที่มีความหมายตรงกันข้าม ซึ่งสื่อความหมายได้ชัดเจน ครบถ้วน นำเสนออารมณ์ความรู้สึกของตัวละคร ซึ่งเป็นเรื่องนามธรรมให้เป็นรูปธรรมได้ละเอียดและชัดเจนมากยิ่งขึ้น

1.1.1 คำซ้อน คือ การนำคำตั้งแต่ 2 คำขึ้นไปมาเรียงต่อกัน ในแต่ละคำมีความหมายสัมพันธ์กัน อาจมีความหมายเหมือนกัน คล้ายกัน ทำนองเดียวกันหรือตรงกันข้าม ในนวนิยายแปลจีนใช้คำซ้อนเพื่อแสดงรูปลักษณ์ของตัวละครมากที่สุด รองลงมาคือคำซ้อนแสดงอาการกิริยาของตัวละคร คำซ้อนแสดงอารมณ์ความรู้สึกของตัวละคร คำซ้อนแสดงนิสัยของตัวละคร และคำซ้อนแสดงลักษณะของสถานที่และบรรยากาศ ตัวอย่างคำซ้อนแสดงรูปลักษณ์ส่วนใบหน้าของตัวละคร “ภายหลังใบหน้ากลมๆ ของนางกลายเป็นหน้าเรียวยาวซูบซีด สีแดงๆ บนใบหน้าก็หายไป” (หวังอันฉี, 2555: 109) คำว่า “เรียวยาวซูบซีด” แสดงรูปใบหน้าที่เปลี่ยนแปลงไปได้อย่างชัดเจน คำว่า “เรียว” และ “ยาว” ทำให้เห็นภาพใบหน้าตัวละครว่าหน้าผากกว้างแล้วค่อยเรียวยาวมาตามลำดับ คำว่า “ซูบ” และ “ซีด” ใบหน้าที่ผอมลง ไม่มีเนื้อส่วนบริเวณแก้ม สีหน้าไม่สดใส ไม่มีเลือดฝาด ดังนั้นคำซ้อน “เรียวยาวซูบซีด” จึงเน้นใบหน้าของตัวละครจากเดิมที่มีใบหน้าที่กลม อิ่มเอิบสดใสเปลี่ยนแปลงเป็นใบหน้าที่ซูบผอม ไม่อ้วนเอิบ และมีสีหน้าซีดเซียว ไม่สดใส ในฉบับภาษาจีนกล่าวถึงลักษณะใบหน้าของตัวละครว่า “她的圆脸变长脸了，红颜色退去了。” (小鲍庄, 2009: 45) ความว่า “她的圆脸变长脸了” หมายถึง ใบหน้าที่กลมของเธอเปลี่ยนเป็นทรงยาว ผู้แปลเลือกสรรคำว่า “เรียวยาว” ความว่า “红颜色退

去了” หมายถึง สีแดงๆ บนใบหน้าหายไป ผู้แปลเลือกสรรคำว่า “ซูบซีด” ซึ่งสื่อความหมายได้กระชับชัดเจน ดังนั้นการเลือกสรรคำของผู้แปลว่า “เรียวยาวซูบซีด” ช่วยแสดงลักษณะของตัวละครได้อย่างชัดเจน ทำให้เกิดภาพจินตนาการตัวละครได้ง่าย และมีรายละเอียดยิ่งขึ้น

1.1.2 ชุดคำ คือ การสรรคำที่มีความหมายเหมือนหรือใกล้เคียงกัน เพื่อนำเสนอเนื้อหาในประเด็นเดียวกัน สามารถจัดเป็นชุดเดียวกันได้ มีลักษณะสะดุดตา และแสดงรายละเอียดมากขึ้น ผู้วิจัยพบว่า การใช้ชุดคำในนวนิยายชุดนี้เป็นการแปลตรงตามฉบับภาษาจีน และเพิ่มเติมเพื่อแสดงรายละเอียดตัวละครให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ชุดคำที่แสดงลักษณะนิสัยของตัวละคร เป็นชุดคำที่มีคำที่มีความหมายเกี่ยวกับลักษณะจิตใจ ลักษณะนิสัยของตัวละคร ซึ่งพบมากที่สุด รองลงมาคือ ชุดคำแสดงอารมณ์ความรู้สึกของตัวละคร ซึ่งช่วยเน้นอารมณ์ความรู้สึกของตัวละครให้น่าหนักและแสดงรายละเอียดอารมณ์ในช่วงขณะนั้นของตัวละครได้กระชับ ชัดเจนและละเอียดลึกซึ้ง และชุดคำแสดงบุคลิกของตัวละครที่ช่วยนำเสนอบุคลิกลักษณะที่โดดเด่นของตัวละครแต่ละตัวให้เป็นที่จดจำ ยกตัวอย่างชุดคำแสดงนิสัยใส่ชื่อ บริสุทธิ ไร้เล่ห์เหลี่ยมของตัวละครหญิงไปด้าสิ่ง คือ “บริสุทธิ ชื่อตรง ไร้เดียงสา” (เถียนหิง, 41 :2557) ฉบับภาษาจีนใช้คำว่า “纯洁和正派” (永远有多远, 2006: 17) คำว่า “纯洁” หมายถึง สะอาดบริสุทธิ์ ไม่มีความเห็นแก่ตัว คำว่า “正派” หมายถึง ชื่อสัตย์ ผู้แปลสรรคำที่แสดงลักษณะนิสัยของตัวละครในทิศทางเดียวกัน คือ “บริสุทธิ ชื่อตรง ไร้เดียงสา” ผู้แปลเลือกสรรคำว่า “ไร้เดียงสา” เพิ่มเติมเพื่อแสดงนิสัยของตัวละครให้ชัดเจนมากขึ้น โดยที่ความหมายของข้อความทั้งหมดไม่ได้เปลี่ยนแปลง ดังนั้นการใช้ชุดคำช่วยเน้นย้ำลักษณะที่โดดเด่นของตัวละครไปด้าสิ่งและทำให้ผู้อ่านรู้จักตัวละครได้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น กล่าวคือ ชุดคำช่วยเน้นลักษณะที่โดดเด่นของตัวละครไปด้าสิ่งที่เป็นคนที่มีจิตใจดี บริสุทธิซึ่งเชื่อมโยงกับลักษณะที่โดดเด่นของตัวละครหญิงในนวนิยายแปลจีน

1.1.3 คำที่มีความหมายตรงกันข้าม คือ คำที่มีความหมายขัดแย้งกันเอง ในสถานการณ์นั้น แต่เมื่อพิจารณาแล้วพบว่าสามารถเกิดขึ้นได้ จึงต้องพิจารณาความหมายอย่างละเอียด รับรู้ลักษณะหรืออารมณ์ความรู้สึกของตัวละครได้ชัดเจนและลึกซึ้งยิ่งขึ้น ทำให้พิจารณาลักษณะของตัวละคร แสดงถึงความโดดเด่นของตัวละคร คำที่มีความหมายตรงกันข้าม มี 2 ลักษณะ ได้แก่ คำที่มีความหมายตรงกันข้ามแสดงลักษณะของตัวละคร

คือ แสดงรูปร่างหน้าตา บุคลิกและลักษณะนิสัยของตัวละคร และคำที่มีความหมายตรงกันข้ามแสดงอารมณ์ความรู้สึกของตัวละครที่สะท้อนให้เห็นความเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์ความรู้สึกในช่วงขณะหนึ่ง รวมกระทั่งความคิด ลักษณะนิสัยและความสัมพันธ์ของตัวละคร เช่น ตัวอย่างคำที่มีความหมายตรงกันข้ามแสดงลักษณะของตัวละคร คำว่า “ดื้อรั้นขัดขืน” ตรงข้ามกับคำว่า “โอนอ่อนผ่อนตาม” (ฉือลี่, 32 :2556) สองคำนี้สื่อถึงนิสัยของตัวละคร คำว่า “ดื้อรั้นขัดขืน” แปลตรงจากคำว่า “犟” (她的城, 2011: 12) ตรงข้ามกับคำว่า “โอนอ่อนผ่อนตาม” แปลจากคำว่า “随和” (她的城, 2011: 12) คำตรงกันข้ามสองคำนี้สื่อถึงท่าทางบุคลิกของโจวหยวนที่ปฏิบัติต่อคนอื่นต่างกัน โจวหยวนแสดงท่าที “ดื้อรั้นขัดขืน” ไม่ยอมเชื่อฟังและปฏิบัติตามคำสอนของผู้ใหญ่ แตกต่างจากการปฏิบัติต่อเพื่อนที่ “โอนอ่อนผ่อนตาม” ยอมทำตามโดยง่าย ไม่มีการขัดขืน ลักษณะนิสัยดังกล่าวของโจวหยวนแสดงว่าเป็นคนติดเพื่อน และแสดงความเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคมที่คนหนุ่มสาวไม่เชื่อฟังผู้อาวุโสสั่งสอน ไม่ปฏิบัติตามคำสอนของผู้ใหญ่ สนใจและเชื่อเพื่อนมากกว่า

จากการศึกษาลักษณะเด่นด้านภาษาในนวนิยายแปลจีน พระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พบว่า ผู้แปลเลือกสรรคำเพื่อนำเสนอความหมายด้วยถ้อยคำที่ประณีต เรียบง่าย ทำให้ผู้อ่านเกิดภาพจินตนาการ และรับรู้อารมณ์ความรู้สึกของตัวละครได้ชัดเจน อีกทั้งยังเชื่อมโยงสู่เนื้อหาในส่วนต่างๆ ได้ดี ผู้แปลใช้คำซ้อนและชุดคำเพื่อสื่อความหมายตามฉบับภาษาจีน แสดงรายละเอียดที่ชัดเจนยิ่งขึ้น หรือทำให้กระชับมากขึ้น และการใช้คำที่มีความหมายตรงกันข้ามเน้นจุดที่ต้องการให้ผู้อ่านพิจารณาเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อหา และสร้างความเข้าใจเพื่อเชื่อมโยงไปยังส่วนต่างๆ ของเนื้อหาให้มากขึ้น

1.2 การใช้ภาพพจน์ คือ ถ้อยคำที่เป็นสำนวนโวหารทำให้นักเห็นเป็นภาพที่เรียบเรียงอย่างมีชั้นเชิงเป็นโวหาร มีเจตนาให้มีประสิทธิภาพต่อความคิด ความเข้าใจ ให้จินตนาการและถ่ายทอดอารมณ์ได้มากกว่าการบอกเล่าที่ตรงไปตรงมา ผู้วิจัยพบว่าผู้แปลใช้ภาพพจน์ตามต้นฉบับภาษาจีนเป็นส่วนมาก ซึ่งภาพพจน์ดังกล่าวนี้ไม่ปรากฏใช้ในภาษาไทย จึงถือเป็นความโดดเด่นด้านภาษาที่สะท้อนให้เห็นถึงวัฒนธรรมและสังคมผ่านภาษา ภาพพจน์ที่พบมากที่สุดคือ อุปมา รองลงมาคือ อุปลักษณะและสัทพจน์

1.2.1 อุปมา คือ ภาพพจน์เปรียบเทียบกับสิ่งที่เหมือนกัน โดยมีคำเชื่อมโยง เช่น คำว่า เหมือน ดุจ ดัง ราว ปาน ประหนึ่ง ฯลฯ นวนิยายแปลจีนนิยมใช้ภาพพจน์อุปมา เพื่อแสดงอากัปกริยาของตัวละครมากที่สุด การใช้อุปมาช่วยแสดงการกระทำและอาการของตัวละคร ซึ่งทำให้เกิดความชัดเจนของการเคลื่อนไหวของตัวละครที่มีความต่อเนื่อง ในภาพจินตนาการ รองลงมาคือ อุปมาแสดงรูปลักษณ์ของตัวละครที่แสดงภาพภายนอกของตัวละครทั้งเส้นผม ใบหน้า ผิวพรรณ เสียง และร่างกาย เป็นต้น การใช้อุปมาดังกล่าวให้รายละเอียดของภาพตัวละครที่เด่นชัดยิ่งขึ้น และแสดงถึงลักษณะภายนอกที่โดดเด่นของตัวละครนั้นๆ อุปมาแสดงอารมณ์ความรู้สึก เป็นการถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกของตัวละครที่รู้สึกต่อคนๆ หนึ่ง หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีต ทำให้เรื่องนามธรรมเป็นรูปธรรมได้ละเอียดและชัดเจนมากยิ่งขึ้น ลำดับสุดท้ายคือ อุปมาแสดงสถานที่และบรรยากาศ เพื่อแสดงรายละเอียดของสภาพของธรรมชาติและอาคารบ้านเรือน ช่วยให้แสดงสภาพสถานที่และบรรยากาศที่มีรายละเอียดมากขึ้นและแจ่มชัด ตัวอย่างอุปมาแสดงอากัปกริยาการนอนของตัวละคร เช่น “นอนพลิกไปพลิกมาบนหมอนเหมือนแป้งขนมเบื้อง” (หวังอันอี้, 184 :2555) ภาษาจีนคือ “两口子, 每天夜里在枕头上烙饼 翻来翻去” (小鲍庄, 2009: 80) ขนมเบื้องจีนเรียกว่า “烙饼” อุปมาดังกล่าวปรากฏในหมู่บ้านเล็กตระกูลเป่า เป็นอุปมาเปรียบวิธีทำแผ่นขนมเบื้องจะต้องพลิกแผ่นแป้งไปมาบนเตา เหมือนกับการนอนของตัวละครที่พลิกตัวไปมา กระสับกระส่าย แสดงถึงความรู้สึกความกังวลของตัวละครที่มีเรื่องให้คิดจนไม่สามารถนอนหลับได้ ได้แต่พลิกตัวไปมาจนกระทั่งฟ้าสาง นอกจากนี้ผู้แปลเลือกสรรคำว่า “แป้ง” เพื่อใช้อธิบายวิธีการทำขนมเบื้องที่ต้องพลิกแผ่นขนมแป้งไปมาด้วย

1.2.2 อุปลักษณ์ คือ การเปรียบเทียบโดยนำลักษณะเด่นของสิ่งที่ต้องการเปรียบมากล่าวแทนที่ โดยไม่ต้องมีคำเชื่อมโยง หรือบางครั้งอาจมีคำว่า **เป็น** และคำว่า **คือ** การใช้อุปลักษณ์ทำให้ความหมายและอารมณ์ของความมีน้ำหนักร ในนวนิยายแปลจีนมีการใช้อุปลักษณ์แสดงคุณสมบัติของตัวละคร ได้แก่ อุปลักษณ์แสดงนิสัยของตัวละคร และอุปลักษณ์แสดงความสัมพันธ์ของตัวละครที่มีต่อตัวละครอื่น ตัวอย่าง อุปลักษณ์แสดงนิสัยของตัวละครคุณย่าว่า “เป็นพระโพธิสัตว์กวนอิมในโลกมนุษย์” (ฉือลี่ :2556 เป็นการกล่าวยกย่องมนุษย์ที่มีความสูงส่งมากกว่ามนุษย์ธรรมดา เปรียบมนุษย์ธรรมดากับพระโพธิสัตว์กวนอิมซึ่งเป็นพระโพธิสัตว์ที่อาศัยอยู่บนสวรรค์ เป็นเทพที่คนจีน

ให้ความเคารพนับถือ เป็นการเปรียบเพื่อแสดงจิตใจของตัวละครคนยาที่เป็นคนดี จิตใจดี มีคุณธรรม และมีเมตตาต่อผู้อื่นเป็นเลิศมากกว่าบุคคลอื่น

1.2.3 สัทพจน์ คือ การเปรียบเทียบโดยใช้คำเลียนเสียง ในนวนิยายแปลจีนเลือกใช้สัทพจน์ที่มีใช้ในภาษาไทยเพื่อเลียนเสียง เช่น เสียงหมูร้อง “เสียงหมูร้องอู๊ด อู๊ด เสียงเพลงจากวิทยุสนุกสถานพลิดพลิน” (หวังอันอี้, 75 :2555) เสียงล้อรถหมุน “ล้อรถหมุนดัง “เอี้ยดอ๊าด เอี้ยดอ๊าด” (หวังอันอี้, 48 :2555) เป็นต้น ทำให้ผู้อ่านชาวไทยคุ้นชิน บางครั้งผู้แปลถ่ายทอดเสียงจากฉบับภาษาจีนในคำที่มีเสียงเป็นเอกลักษณ์เฉพาะ เช่น เสียงขอ “เสียงสิขอจួយจี้ดั่งจี้จี้ ก๊าๆ” (หมู่บ้านเล็กตระกูลเป้า หวังอันอี้, 240 :2555) เลียนเสียงคำว่า “吱吱 嘎嘎” (小鲍庄, 2009: 105) อ่านว่า จี้จี้กากากา ผู้แปลใส่เสียงวรรณยุกต์ให้กับคำ ทำให้คำมีเสียงขึ้นลงมีจังหวะเหมือนกับเสียงตัวโน้ตของเครื่องดนตรีมากกว่าคำที่มีเสียงสามัญทั้งหมด หรือเสียงรกราง “เขาและเธอนั่งรกรางไปโรงเรียนเสียงดิงๆ ดังๆ” (หวางเหมิง, 35 :2552) มาจากคำว่า “叮叮 当当” (胡铁, 2007: 68) อ่านว่า ดิงดิง ดังดัง การใช้สัทพจน์ทำให้เกิดจินตภาพให้กับผู้อ่าน เสริมรายละเอียดและสร้างอารมณ์ความรู้สึกให้กับบรรยากาศมากขึ้น

ผู้วิจัยพบว่านวนิยายแปลจีนมีความโดดเด่นในเรื่องของภาษาวรรณศิลป์ ซึ่งมีการสรรคำและการใช้ภาพพจน์ ผู้แปลนำเสนอความหมายได้อย่างครบถ้วนชัดเจน ถ่ายทอดให้ผู้อ่านรับรู้ถึงอารมณ์ความรู้สึกของตัวละครได้ชัดเจน และเกิดจินตนาการได้ด้วยภาษาและประเด็นงดงามอย่างมีประสิทธิภาพ เน้นประเด็นสำคัญด้วยกลวิธีทางภาษาเพื่อให้ผู้อ่านพิจารณา และสร้างความเข้าใจเชื่อมโยงไปยังส่วนต่างๆ ของเนื้อหาให้มากขึ้น เนื่องจากนวนิยายชุดนี้เป็นเรื่องที่แปลจากภาษาจีนเป็นภาษาไทยจึงมีการใช้คำเปรียบเทียบหรือสำนวนที่แปลมาจากภาษาจีน ซึ่งสร้างความสับสนและสะท้อนสภาพสังคมและวัฒนธรรมของจีน ทำให้รับรู้ถึงความเป็นนวนิยายแปลจีนอีกด้วย การเลือกสรรคำและการใช้ภาพพจน์ในนวนิยายแปลจีน ผู้แปลแปลตรงตามต้นฉบับภาษาจีน และปรับเปลี่ยนเพิ่มเติมรายละเอียดให้ผู้อ่านชาวไทยเข้าใจได้ง่ายไม่สับสน และเชื่อมโยงสู่เนื้อหาของนวนิยายแปลจีน เน้นรายละเอียดเพื่อให้ผู้อ่านส่วนสำคัญให้แก่ผู้อ่าน เกิดจินตนาการและเกิดอารมณ์ความรู้สึกได้อย่างชัดเจน

2. ลักษณะเด่นด้านเนื้อหาในนวนิยายแปลจีน พระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

การศึกษาลักษณะเด่นด้านเนื้อหาในนวนิยายแปลจีน พระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พบว่า นวนิยายแปลจีนมีเนื้อหาจรรโลงใจ สะท้อนให้เห็นความเปลี่ยนแปลงของการเมือง และสภาพสังคมของสาธารณรัฐประชาชนจีนตั้งแต่อดีตที่มีการปกครองในระบอบคอมมูน จนถึงสมัยใหม่ที่เป็นระบบทุนนิยมและบริโภคนิยม ผลจากการเปลี่ยนแปลงทำให้เกิดค่านิยมแบบใหม่ ซึ่งส่งผลกระทบต่อ การปรับตัวด้านวิถีชีวิตของคนและค่านิยมดั้งเดิม ซึ่งลักษณะดังกล่าวก็ปรากฏให้พบในประเทศไทย เช่นเดียวกัน ดังที่ รื่นฤทัย สัจจพันธุ์ (2559:1) กล่าวว่า “สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีทรงคัดสรรวรรณกรรมจีนร่วมสมัยที่สะท้อนความเปลี่ยนแปลงของการเมืองและสังคมจีนตั้งแต่ระบอบคอมมูนจนถึงสมัยใหม่ที่เป็นระบบทุนนิยมและบริโภคนิยม ความเปลี่ยนแปลงนี้ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตและวัฒนธรรมดั้งเดิมของชาวจีน ซึ่งสังคมไทยกำลังประสบวิกฤตจากความเปลี่ยนแปลงในทำนองเดียวกัน” ความเปลี่ยนแปลงของการเมือง เศรษฐกิจและสภาพสังคม ทำให้มนุษย์ดำรงชีวิตได้อย่างลำบากมาก มีความขัดแย้งเกิดขึ้น แต่สิ่งที่ยังคงอยู่ท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงของสังคมที่เห็นได้อย่างชัดเจน คือ คุณธรรมความดี ความรักความเข้าใจและความสำคัญของสถาบันครอบครัว ทำให้มนุษย์มีที่พึ่งทางจิตใจ มีความผูกพัน คอยดูแลซึ่งกันและกัน มนุษย์ที่มีความเหมือนและความแตกต่างทางเชื้อชาติ ศาสนาและเผ่าพันธุ์ อยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสงบสุข ลักษณะเด่นด้านเนื้อหาในนวนิยายแปลจีน ได้แก่ ลักษณะเด่นด้านแนวคิด ลักษณะเด่นด้านตัวละคร และลักษณะเด่นด้านฉาก ดังนี้

2.1 ลักษณะเด่นด้านแนวคิด การนำเสนอแนวคิดที่มีคุณค่า มีประโยชน์ต่อผู้อ่าน เป็นคุณค่าสำคัญประการหนึ่งของนวนิยายแปลจีน ญาดา อารัมภีร์ (2558: 350) กล่าวถึงการเลือกสรรวรรณกรรมที่มีคุณค่าว่า “พระวิจารณ์ญาณในการเลือกสรรวรรณกรรมมาถ่ายทอดเป็นภาษาไทยเป็นจุดเด่นของพระราชนิพนธ์แปลไม่น้อยไปกว่าพระอัจฉริยภาพด้านภาษา แม้ทุกเรื่องจะมีสาระและแง่คิดประเทืองปัญญา ก็ได้ขาดความเพลิดเพลินจากเนื้อหาและภาษาที่ใช้” แนวคิดที่โดดเด่นในนวนิยายแปลจีนมี 4 แนวคิด ได้แก่ การปะทะกันของค่านิยมแบบดั้งเดิมกับค่านิยมแบบใหม่ ความดีเป็นสิ่งที่มั่นคงและยั่งยืน การอยู่ร่วมกันของมนุษย์ที่มีความแตกต่าง และความรักของคนในครอบครัว

2.1.1 การปะทะกันของค่านิยมแบบดั้งเดิมกับค่านิยมแบบใหม่ นวนิยายแปลจีน 5 เรื่องสะท้อนถึงความเปลี่ยนแปลงทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคมที่เกิดขึ้นในสาธารณรัฐประชาชนจีน ผลจากการเปลี่ยนแปลงทำให้เกิดค่านิยมแบบใหม่ เกิดการปะทะระหว่างผู้ที่ยึดถือค่านิยมแบบดั้งเดิมกับผู้ที่ยึดถือค่านิยมแบบใหม่ ค่านิยมแบบดั้งเดิมถูกท้าทายและถูกลดทอนความสำคัญ เช่น **เรื่องตลอดกาลนั้นนานแค่ไหน** มีการแสดงถึงการปะทะกันของค่านิยมแบบดั้งเดิมและค่านิยมสมัยใหม่ผ่านภาพเปรียบเทียบของตัวละครหญิงในเรื่อง ได้แก่ ตัวละครไปต้าสิ่ง คนรุ่นใหม่ที่ถูกบิดิตนเช่นคนรุ่นเก่า ไปต้าสิ่งเป็นตัวละครที่มีคุณธรรมเป็นเลิศ ได้รับการยอมรับจากคนรุ่นเก่า เปรียบเสมือนตัวแทนของค่านิยมแบบดั้งเดิมที่เน้นคุณธรรมเป็นสำคัญ เปรียบเทียบกับตัวละครเสี่ยวลิ่วและตัวละครเสี่ยวเฟินที่เป็นคนรุ่นใหม่เช่นกัน แต่ปฏิบัติตนตามหญิงสมัยใหม่ กล่าวคือ ตัวละครเสี่ยวลิ่วและเสี่ยวเฟินประพฤติดังคนของฝ่ายหญิงที่ดี มีคุณธรรมและประพฤติตนดีงาม พวกเขาไม่มีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม มีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน เป็นการนำเสนอภาพของตัวละครหญิงสมัยใหม่ที่มีวิถีชีวิตแบบตะวันตก ไม่สนใจขนบธรรมเนียมประเพณีดั้งเดิม ไม่สนใจเสียงชาวบ้าน เพราะเป็นสังคมที่ไม่สนิทแน่นแฟ้นเหมือนในสมัยก่อน

ความประพฤติที่ไม่เหมาะสมของตัวละครเสี่ยวเฟิน กลับไม่มีใครต่อว่าหรือแสดงความไม่พอใจ เช่น เสี่ยวเฟินให้ผู้ชายไปรับส่งและแต่งงานด้วยผู้ชาย ดังตัวอย่าง

เพื่อนผู้ชายของไปต้าสิ่งคนหนึ่งที่มีฝ่ายชายมีรถ ฟู้คัง (ซีตอง) ขับไปรับเสี่ยวเฟินที่ฟู่หม่าหูทง ทุกเช้า และไปส่งที่โรงเรียนสอนออกแบบเสื้อ เขาอ้างว่าไปทางเดียวกันเมื่อทำแบบนี้เสี่ยวเฟินได้ประหยัดเงินค่ารถเมล์ เขาพอใจและไม่ตะจิตตะขวงใจที่จะรับบริการต่างๆ แบบนี้ และเขามีวิธีที่จะขอบคุณคนที่ช่วยเหลือเขา วิธีหนึ่งที่ทำเป็นนิสัยคือ ตีต้นขาของผู้ชายแล้วพูดว่า “คุณนี่ตลกจัง!” พวกผู้ชายที่ถูกตบขาจะรู้สึกหัวใจเต้นแรง “คุณนี่ตลกจัง!” เป็นคำกำกวม ไม่รู้ว่าจะหมายถึงอะไรดี พวกเขาชอบที่จะหวนคิดแต่ไม่กล้าถามเนื้อต้องตัวเสี่ยวเฟิน ไม่ทันไรก็ตบขาผู้ชายเป็นการกระทำที่ไร้การอบรมสั่งสอน แต่ไม่มีใครว่าอะไรเสี่ยวเฟินเลย

(เถียนหิง, 2557: 61)

เสียวลิวแห่งซีตันก็แต่งกายแหวกขนบธรรมเนียมของผู้หญิง แต่กลับได้รับความสนใจจากคนรุ่นใหม่ เช่น ไปด้าสิ่ง ตัวละคร “ฉัน” หรือชายหนุ่มคนอื่น ๆ ยกตัวอย่างเช่น การทาเล็บเท้าของเสียวลิว ความว่า “เขาชอบสวมรองเท้าแตะเห็นเล็บเท้าทาด้วยกลีบดอกเทียนสีเหลืองอ้อยพ้านๆ เหมือนกับผลแอปเปิ้ล สมนัยน์ทั้งหูท่งและทั้งปีกก็งไม่มีใครกล้าทาเล็บแบบนั้น มีแต่เสียวลิวแห่งซีตันเท่านั้น” (เถียนหิง, 30 :2557) หรือทรงผมของเสียวลิวว่า “เขาดูเหมือนกรอบแบบจารีตที่ใช้กับเด็กหญิงซึ่งถือว่าดี พวกนี้ถักเปียเรียบ เขาจะถักเปียหลวมๆ ปล่อยลูกผมให้หลุดๆ ลู่ๆ อยู่ข้างขมับทั้งสองข้างทำให้ดูกล้า ก่ากัน ยัยยมองดูแล้วเหมือนกับว่าเขาเพิ่งตื่นนอน หรือยิ่งไปกว่านั้นคือเพิ่งนอนกับผู้ชายมาที่จริงแล้ว เขาน่าจะเพิ่งล้างหม้อที่ใช้ทำข้าวต้มผักเสร็จ หรือเพิ่งกินผักดองแกล้มกับวอโกว” (เถียนหิง, 2557: 30)

ตลอดกาลณะนานแค่นั้นแสดงการปะทะกันของค่านิยมแบบใหม่ที่ได้รับอิทธิพลจากตะวันตกเกี่ยวกับผู้หญิงผ่านตัวละครหญิงในนวนิยาย ทำให้ผู้หญิงมีพฤติกรรมที่แตกต่างจากผู้หญิงในอดีตพฤติกรรมเหล่านี้คนรุ่นใหม่มองว่าเป็นเรื่องปกติธรรมดาและอยากจะเป็นเช่นเดียวกัน เพราะคิดว่าทำให้มีเสน่ห์และสามารถดึงดูดความสนใจจากเพศตรงข้ามได้ซึ่งแตกต่างจากค่านิยมของผู้หญิงในอดีตที่จะต้องอยู่ในขนบธรรมเนียมประเพณี การปะทะกันของค่านิยมแบบใหม่และค่านิยมแบบดั้งเดิมส่งผลร้ายแรงต่อผู้ที่ไม่สามารถปรับตัวกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป เช่น ตัวละครเกาเหรินหยุนเรื่องเมฆเหินน้ำไหลเป็นตัวแทนของค่านิยมแบบดั้งเดิมที่ยึดมั่นในการทำความคิด สร้างประโยชน์เพื่อส่วนรวม เมื่อสภาพสังคม การเมืองและเศรษฐกิจเปลี่ยนแปลงไป ทำให้คนรอบตัวมีค่านิยมแบบใหม่คือ เงินตราเป็นสิ่งสำคัญ จึงไม่ยึดมั่นในการทำความคิด ไม่ซื่อสัตย์และรับผิดชอบต่อหน้าที่ ไม่เคารพผู้อาวุโส ทำให้เกาเหรินหยุนได้รับผลกระทบทางจิตใจ เขารู้สึกทุกข์ทรมานและเจ็บปวดที่ ซึ่งแสดงว่าตัวละครยังคงเป็นคนดี ยึดมั่นในการเสียสละเพื่อผลประโยชน์ส่วนรวม ดังความว่า

คิดว่าเขาไม่สามารถที่จะหมุนไปกับฟันเฟืองของชีวิตยุคปัจจุบันได้ มีอยู่จุดที่พยายามเผชิญหน้ากับชีวิตด้วยจิตใจที่สงบ และชีวิตก็ได้ทำลายความสงบนั้นอย่างไม่ปราณี ความสงบในใจที่เขาพยายามเพียรบรรลุนั้น เปรียบเสมือนกระจกใสบานใหญ่ที่ถูกขวางด้วยก้อนหินทุกๆ วัน จนในที่สุดแตกสลาย มันแตกเป็นเสี่ยงๆ จนเกาเหรินหยุนไม่รู้สึกลัวร้ายและเสียใจ มีแต่ความทุกข์ทรมานสุดที่จะพรรณนา

(เมฆเหินน้ำไหล, 2555: 180)

2.1.2 ความดีเป็นสิ่งที่มั่นคงและยั่งยืน แนวคิดนี้เสนอผ่านการกระทำของตัวละครที่เป็นคนดี มีคุณธรรมและยังคงความดีเอาไว้ได้ แม้พบกับความลำบากหรือมีเหตุการณ์กระทบจิตใจ แนวคิดนี้ปรากฏในนวนิยายทุกเรื่องแสดงให้เห็นคุณค่าของความดีที่อยู่ผ่านกาลเวลา ดังเช่น ตัวละครเลาจา เรื่องหมู่บ้านเล็กตระกูลเป่า เป็นเด็กชายที่มีคุณธรรมเป็นเลิศ เช่น เสียสละของตัวเองให้ผู้อื่น ไม่ว่าจะเสียสละของเล่นให้คู่แข่ง ทำให้ตัวเองเสียใจเพราะแพ้เกม ไม่ไปเรียนหนังสือเพื่อให้พี่ชายได้เรียนต่อ แบ่งอาหารให้ปู่เป่าห้ำหั่นที่ตัวเองอาจจะไม่อิ่ม เป็นต้น เลาจาเสียสละความสุขส่วนตัวเพื่อให้ผู้อื่นมีความสุข ความดีที่ยิ่งใหญ่ที่สุดปรากฏในช่วงสุดท้ายของชีวิตคือ ช่วยเหลือปู่เป่าห้ำหั่นจากความทุกข์ร้ายแรงจนตัวเองเสียชีวิต ความกล้าหาญและความเสียสละของเลาจาได้รับการยกย่องสรรเสริญจากผู้คนจำนวนมาก ทั้งเด็กและผู้ใหญ่ ทั้งคนในหมู่บ้านและนอกหมู่บ้าน เช่น เด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษามาเคารพศพและปฏิญาณจะทำความดีเหมือนของเลาจาดังตัวอย่าง

หลังจากบทความเผยแพร่ไม่นาน มีนักเรียนชั้นประถมจากหมู่บ้านใกล้เคียงตำบลใกล้เคียงมาเข้าคิว แบกเอาพวงหรีดมาวางไว้ที่สุสานของเลาจา เมื่อถึงวันทำกิจกรรมร่วมกันของหน่วยเยาวชนแนวหน้า มีการจัดให้สมาชิกเยาวชนมาไว้อาลัย ณ สุสานวีรชนบุรุษรุ่นเยาว์ผู้นี้ และมาปฏิญาณตนว่าจะทำความดีเหมือนเลาจา พวงหรีดหลากหลายสีต่าง ๆ นานาวางปกคลุมหลุมอย่างอ่อน ๆ ที่สุสานกองโตเป็นภูเขา มองไกลๆ เหมือนซาเลเป้ายักษ์เป็นลายๆ หรือเหมือนเกาะดอกไม้หลากสีในทะเลสีเขียว เวลาพระอาทิตย์ส่องแสง มองดูลานตาไปหมด

(หวังอันอี, 2555: 224)

คุณธรรมความดีที่เลาจาเคยทำในอดีตสามารถช่วยเหลือผู้อื่นต่อได้ กล่าวคือ คุณธรรมความดีและวีรกรรมที่ยิ่งใหญ่ของเลาจาช่วยให้เป่าเหรินเหวินทำความฝันที่อยากจะเป็นนักเขียนให้เป็นจริง ทำให้หน่วยงานรัฐเข้ามาดูแลหมู่บ้านและช่วยสร้างบ้านหลังใหม่ให้ครอบครัวของเลาจา ช่วยให้พี่ชายได้งานทำแล้วมีแม่สื่อมาชักชวนแต่งงาน ช่วยสร้างสุสานของเลาจาใหม่ให้แข็งแรงและมั่นคง ตั้งสง่าอยู่กลางหมู่บ้าน แสดงถึงความชื่นชมในความดี ให้ความสำคัญกับเลาจาและความดีของเขาเป็นประวัติของหมู่บ้านต่อไป อย่างมั่นคงและยั่งยืนการทำความดีของเลาจาสื่อให้ผู้อ่านตระหนักถึงคุณค่าของการทำความดี สร้างศรัทธาในความดี และเป็นกำลังใจให้ผู้ที่ทำความดี

2.1.3 การอยู่ร่วมกันของมนุษย์ที่มีความแตกต่าง นวนิยายแปลจีนทั้ง 5 เรื่อง ทำให้เห็นวามมนุษย์ที่มีความแตกต่างทางความคิด ค่านิยม อุดมการณ์หรือภูมิหลัง สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้ เรื่อง **ตลอดกาลนั้นนานแค่ไหน** และเรื่อง **เมฆเหินน้ำไหล** แสดงถึงความแตกต่างทางความคิด เรื่อง **หมู่บ้านเล็กตระกูลเป่า** แสดงแนวความคิดการอยู่ร่วมกันของคนที่มีภูมิหลังแตกต่างกัน เรื่อง **ผีเสื้อ** และเรื่อง **นารินครา** ปรากฏแนวความคิดการอยู่ร่วมกันของมนุษย์ที่มีสถานะและความคิดแตกต่างกัน ยกตัวอย่างเรื่อง **เมฆเหินน้ำไหล** มีตัวละคร 3 รุ่น คือ รุ่นคุณปู่ รุ่นคุณพ่อและรุ่นหลาน ซึ่งแต่ละรุ่นให้ความสำคัญเรื่องการศึกษาต่างกัน ในอดีตผู้มีความรู้ได้รับการยกย่อง เชิดชู พวกเขาสามารถหาเงินได้จากความรู้ แต่เมื่อเศรษฐกิจแย่ คนรุ่นใหม่ให้ความสำคัญกับเงินมากกว่าความรู้ เมื่อมีเงินมากก็จะได้รับการชื่นชม เห็นได้จากคนรุ่นแรกคือคุณปู่และคุณย่า ในยุคนั้นนักวิชาการได้รับการเคารพ มีเงินเดือนสูงพอจะเลี้ยงดูคนทั้งครอบครัวได้อย่างสุขสบาย ต่อมาในยุคที่ค่าครองชีพสูง รุ่นที่สองที่ครอบครัวมีรองศาสตราจารย์สองคน แต่รายได้อยู่ในเกณฑ์ยากจน ต้องหารายได้เสริมรุ่นพ่อแม่ต้องทำงานหนักมากขึ้นเพราะยังยึดมั่นในเกียรติและศักดิ์ศรีของนักวิชาการ ไม่ยอมเปลี่ยนไปทำงานที่ได้เงินเดือนดีกว่า ดังที่เกาเหินหยุนกล่าวถึงความแตกต่างในสมัยของตัวเองและคุณปู่ “คุณพ่อครับ ถึงเราทั้งสองต่อไปจะได้เป็นศาสตราจารย์แต่ตอนที่ท่านเป็นศาสตราจารย์ เงินเดือนเลี้ยงครอบครัวได้ทั้งเดือนมีคนใช้ 2 คน คนขับรถ แถมยังเหลือแต่ผมล่ะ เงินเดือนผมเลี้ยงผมได้คนเดียว ไม่มีปัญหาจะซื้อหนังสือ เสื้อผ้า คุณพ่ออย่าได้แย้งอะไรกันอีกเลยครับ” (ฟังฟัง, 2555: 106) รุ่นที่สามเป็นตัวแทนของคนรุ่นใหม่ที่ให้ความสำคัญกับทุนนิยม ถือเอาวัตถุนิยมและความร่ำรวยเป็นสำคัญ ไม่ให้ความสำคัญกับการศึกษาและความรู้ ความแตกต่างทางความคิดระหว่างคนรุ่นหลานกับรุ่นปู่แสดงผ่านบทสนทนา ดังตัวอย่าง

เกาเย่นพูด “มีพ่อแม่เป็นครูจ๋า จะไปคำนึงถึงมีเกียรติไม่มีเกียรติได้อย่างไรละ”
เกาหงเสริมว่า “ในชั้นเรียนของเรา คนที่สวมเสื้อผ้าหุรหราชที่สุดเป็นนักเรียนที่จ่ายค่าเรียนเอง พ่อเป็นคนฆ่าหมู บริจาคเงินให้โรงเรียน 2 หมื่นหยวน เป็นบัตรผ่านเข้าประตูโรงเรียน เสื้อสูทของเขาที่ถูกที่สุดก็ยี่ห้อ 600 หยวนถ้วน ไม่ว่าไปที่ไหน เขาดูมีร่ำดีกว่าเพื่อน”

คุณปู่คุณย่าตกใจอ้าปากค้าง

คุณปู่ไม่พอใจพูดว่า “เป็นเด็กทำไมไปชื่นชมคนชั้นนี้ ระดับของคนแสดงออกมาด้วยบุคลิกท่าทาง ปัญญาชนเป็นคนที่มีการตีที่สุดไม่ใช่หรือ เกียรติของปัญญาชนคือการหาเลี้ยงชีพด้วยปัญญาของตนเอง ไม่เรียกร้องความช่วยเหลือของผู้อื่น”

(ฟังฟัง, 2555: 104)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นความแตกต่างทางความคิดของคนรุ่นปู่และรุ่นหลานได้อย่างชัดเจน คนรุ่นหลานให้ความสำคัญกับทรัพย์สินเงินทอง ยกย่องชื่นชมคนที่ร่ำรวยและมีของใช้หรูหรา ส่วนคนรุ่นปู่ให้ความสำคัญกับความรู้ ยึดถือในเกียรติของปัญญาชนเลี้ยงชีพด้วยการพึ่งพาตนเองไม่ขอรับความช่วยเหลือจากผู้อื่น สำหรับคนรุ่นพ่อมีความแตกต่างจากทั้งรุ่นปู่และรุ่นหลานคือ ความรู้เป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด แต่ยังต้องพึ่งพาความช่วยเหลือจากผู้อื่นเพราะพ่อกับแม่ไม่สามารถ ทำทุกอย่างได้ด้วยตนเอง เช่น อยากมีแก๊สใช้จึงขอให้ผู้อื่นมาติดตั้งแก๊สให้ อยากใช้คอมพิวเตอร์เพื่อทำวิจัย อยากให้ลูกได้เรียนกับครูที่ดี อยากซื้อของในราคาโรงงาน และอยากไปร่วมงานวิจัย เป็นต้น ครอบครัวใหญ่ครอบครัวนี้มีความคิดเห็นที่แตกต่างกันทั้ง 3 รุ่น แต่ทุกคนสามารถอยู่ร่วมกันได้เพราะคนในครอบครัวมอบความรักและดูแลช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เห็นได้จากตอนที่พ่อเข้าโรงพยาบาล ภรรยาและลูกสาวดูแลอย่างใกล้ชิดตอนที่ภรรยาออกเดินทางไปต่างเมือง ลูกชายและลูกสาวก็แบ่งเวลาดูแลพ่อ คุณปู่ช่วยเหลือเรื่องเงินค่าเล่าเรียนของหลานสาวทั้งที่ครอบครัวมีธรรมเนียมว่าไม่พึ่งพาพ่อแม่ เป็นต้น คนที่มีความคิดแตกต่างกันสามารถอยู่ร่วมกันได้ด้วยการมอบความรักความเข้าใจ เปิดใจเรียนรู้ซึ่งกันและกัน และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เมื่อยามลำบากหรือมีความทุกข์ แต่ละคนต่างก็ยอมรับในความแตกต่างของผู้อื่น ทั้งนี้สิ่งที่สำคัญที่สุดคือ การเป็นคนดี มีคุณธรรม ปฏิบัติดีต่อ คนรอบข้าง รู้จักปรับปรน ยอมรับกับความเปลี่ยนแปลงและความแตกต่าง ลักษณะดังกล่าวจะทำให้ไม่ว่าจะอยู่ที่ใด ช่วงสมัยใด ก็ได้รับการยอมรับจากบุคคลอื่น สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างสงบ เมื่อคนในสังคมเป็นคนดีและรู้จักการปรับตัวเข้าหากันจะช่วยลดปัญหาความขัดแย้งและเกิดความสามัคคีในชุมชน

2.1.4 ความรักของคนในครอบครัว นวนิยายแปลจีนทั้ง 5 เรื่องแสดงถึงครอบครัวที่แน่นแฟ้น มีความรักให้กำลังใจกันและกัน และช่วยเหลือคนในครอบครัว ช่วยให้ครอบครัวก้าวข้ามปัญหาต่างๆ และบรรเทาความทุกข์ที่เกิดจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป เป็นพลังใจให้ชีวิตดำเนินอย่างเป็นสุข ซึ่งการให้ความสำคัญกับครอบครัวเป็นความงดงามของวัฒนธรรมจีนดั้งเดิม ถือว่าสถาบันครอบครัวเป็นสถาบันที่สำคัญที่สุดซึ่งเป็นความเชื่อของลัทธิขงจื๊อ ลัทธิขงจื๊อมีแนวคิดเกี่ยวกับครอบครัวว่าหน้าที่ของบุตรต้องเคารพและเชื่อฟังบิดามารดาที่สุด และบิดามารดาจะอยู่ในชนชั้นที่สูงกว่าบุตร ดังที่ มาตยา อิงคนารถ (2542: 3) กล่าวว่า

ลัทธิขงจื๊อถือว่าครอบครัวเป็นหน่วยที่สำคัญที่สุดของสังคม ซึ่งบุตรจะต้องมีความเคารพต่อบิดามารดา ความเคารพและจงรักภักดีต่อบิดามารดานี้ถือเป็นหน้าที่ของบุตรอันดับแรก ส่วนบุคคลอื่นๆ เช่น บุตร ภรรยา หรือผู้ปกครองถือว่าเป็นอันดับรอง

ลัทธิขงจื๊อเชื่อในเรื่องของชนชั้นในสังคม ซึ่งมีอยู่ 5 ชั้นคือ บิดาสูงกว่าบุตร ผู้ปกครองสูงกว่าราษฎร สามีนสูงกว่าภรรยา และพี่สูงกว่าน้อง เฉพาะเพื่อนกับเพื่อนเท่านั้นจึงจะเท่ากันได้

จากแนวคิดของลัทธิขงจื๊อที่ให้ความสำคัญกับครอบครัว ทำให้สาธารณรัฐประชาชนจีนมีประเพณีที่เกี่ยวข้องกับการเคารพ กราบไหว้บรรพบุรุษให้เห็นสืบเนื่องมาจนกระทั่งปัจจุบัน ในนวนิยายแปลจีนเรื่องนารินครา มีครอบครัวหนึ่งประกอบด้วยคุณย่า มีเจี๋ยลูกสะใภ้และลูกชายของมีเจี๋ย เป็นครอบครัวที่รักกัน ไม่มีปัญหาทะเลาะเบาะแว้ง ไม่มีปัญหาเรื่องแม่สามีกับลูกสะใภ้ เพราะทุกคนมีความคิดตรงกันคือ ต้องการรักษาสายสัมพันธ์ของครอบครัว มุ่งหวังให้คนในครอบครัวได้อยู่พร้อมหน้ากันทุกวัน มีเจี๋ยเสียสละความสุขส่วนตัวที่จะมีครอบครัวใหม่ และเป็นกำลังสำคัญเรื่องการหาเงินให้ครอบครัว คุณย่าเสียสละที่จะอาศัยบนชั้นสอง ทั้งที่อายุมากแล้ว เพราะจะให้มีเจี๋ยเปิดร้านขายรองเท้าที่ชั้นล่างใช้เป็นสถานที่ให้ทุกคนในครอบครัวได้อยู่กันพร้อมหน้าพร้อมตากัน หรือตอนที่คุณย่ามอบของขวัญวันเกิดให้หลานชาย โดยบอกหลานว่าแม่เป็นคนซื้อให้ ความว่า

ผู้หญิงคนนั้นแอบซื้อรองเท้าในกี๊ของจริงให้ลูกชายมีเจีย เอรองเท้าใส่กล่องห่อกระดาษสวยๆ สีสดใส ถึงวันเกิดเขาออกมาให้ บอกว่า แม่แกล้งซื้อแอบไว้ให้ วันนี้แม่ไปซื้อของที่ที่วางตุ้ง กลับมาไม่ทัน แม่อยากให้แกได้ใส่รองเท้านี้ไปโรงเรียน เขาเป็นเด็กคนเดียวในชั้นที่มีรองเท้าของแท้แบบนี้ เด็กคนอื่นใส่แต่ของปลอมซื้อที่ถนนอันเจ้ง (ฉือลี่, 2556: 110)

การที่คุณย่าบอกหลานชายว่ามีเจียเป็นคนซื้อของขวัญให้ เพราะต้องการรักษาความสัมพันธ์ของแม่ลูกให้ใกล้ชิดแน่นแฟ้น นอกจากนี้คุณย่าและมีเจียดูแลพนักงานร้านชั้รองเท้าเสมือนเป็นคนในครอบครัว มีเจียให้น้ำดื่มและอาหารที่มีคุณภาพแก่พนักงานเสมอ คุณย่าเองทั้งที่อายุมากแล้วยังคงลงมือทำอาหารด้วยตนเองเพราะอยากให้คนในบ้านได้กินอาหารที่อร่อยและมีประโยชน์ แนวคิดเรื่องความรักของคนในครอบครัวทำให้เห็นสายสัมพันธ์ที่เหนียวแน่น เห็นความงดงามของความรักระหว่างสมาชิกในครอบครัว ความรักเป็นพลังที่ยิ่งใหญ่ในการฝ่าฟันปัญหาที่เกิดขึ้นจากมนุษย์และความเปลี่ยนแปลงของสังคม เป็นพลังที่สร้างความสุขที่ยิ่งใหญ่

จากการศึกษานวนิยายแปลจีน พระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีพบว่า มีการนำเสนอแนวคิดอันเป็นสากล สามารถนำแนวคิดดังกล่าวมาปรับใช้ในสังคมไทยได้ แนวคิดในนวนิยายแปลจีนแสดงให้เห็นความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากกาลเวลา ทำให้เกิดความขัดแย้งกันในสังคม สิ่งที่ยั่งยืนผ่านกาลเวลา คือ ความดี ความเข้าใจ และความรัก ซึ่งจะทำให้ประชาชนอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขและสามัคคีกลมเกลียว โดยเริ่มจากตนเองก่อนกระจายไปยังผู้รอบข้าง

2.2 ลักษณะเด่นด้านตัวละคร ตัวละครเป็นองค์ประกอบสำคัญในนวนิยาย มีความสำคัญต่อการดำเนินเรื่อง ทำให้วรรณกรรมมีความโดดเด่นและสร้างความประทับใจให้ผู้อ่าน ดังที่ รีนฤทัย สัจจพันธุ์ (2556: 89) กล่าวว่า “ตัวละครเป็นส่วนประกอบสำคัญในวรรณคดี เพราะพฤติกรรมของตัวละครทำให้เกิดเหตุการณ์ต่างๆ ในเรื่องดำเนินไปตามโครงเรื่องที่ผู้เขียนกำหนดไว้ ตัวละครที่โดดเด่นในวรรณคดีบางเรื่องอาจจะทำให้อ่านนิยมชมชอบวรรณคดีเรื่องนั้นเป็นพิเศษและจดจำตัวละครดังกล่าวได้เป็นอย่างดี” ลักษณะเด่นด้านตัวละครในนวนิยายแปลจีนมี 2 ประการ ได้แก่ ความโดดเด่นของตัวละครหญิงและความโดดเด่นของตัวละครชาย

2.2.1 ความโดดเด่นของตัวละครหญิง ลักษณะร่วมของตัวละครหญิงแสดงให้เห็นความงดงามของตัวละครหญิงที่มีวิญญู สภาพสังคม ความเป็นอยู่ ข้อบกพร่องของตัวละคร ทำให้เห็นความเป็นธรรมชาติของตัวละคร ตัวละครหญิงมีความโดดเด่น 4 ด้าน ได้แก่ จิตใจงดงาม ฉลาด มีไหวพริบ จิตใจเข้มแข็งและมีความเป็นปฤชน ตัวละครหญิงมีบทบาท โดดเด่นกว่าตัวละครชาย กล่าวคือ สามารถทำบทบาทแทนตัวละครชายได้ในครอบครัวที่ไม่มีผู้ชายเป็นผู้นำครอบครัว เนื่องจากหัวหน้าครอบครัวเสียชีวิตหรือพึ่งพาไม่ได้ ตัวละครหญิงมีจิตใจที่เข้มแข็ง ยอมรับสภาพความเป็นจริงอย่างกล้าหาญ และกล้าเผชิญกับสิ่งใหม่ ทำหน้าที่เป็นผู้นำครอบครัว ทหารายได้เลี้ยงดูครอบครัวเอง สำหรับครอบครัวที่ยังมีผู้ชายเป็นหัวหน้าครอบครัว ตัวละครหญิงเป็นกำลังสำคัญให้กับผู้ชายทำทุกอย่างเพื่อครอบครัว รักษาความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว สร้างความเข้มแข็งให้ครอบครัวเพื่อให้ผ่านปัญหาต่างๆ ชีวิต เช่น มีเจียในเรื่อง*นารินครา* มีเจียจิตใจดี มีน้ำใจช่วยเหลือผู้อื่น ผู้คนในละแวกบ้านต่างเคยได้รับความช่วยเหลือจากมีเจียทั้งนั้น “มีเจียเคยเป็นเศรษฐีเงินล้านมาก่อน เป็นคนใจกว้าง ใช้เงินมือเติบ บนถนนสุขุมวิท ใครๆ ก็รู้ ทุกคนเคยได้รับความช่วยเหลือจากนาง” (ฉือลี่, 2556: 40) มีเจียกล้าหาญและอดทน มีจิตใจที่เข้มแข็ง เมื่อสามีเสียชีวิต มีเจียไม่มีครอบครัวใหม่ เปิดกิจการร้านชำรองเท้า ความฉลาดและไหวพริบของมีเจีย กล่าวคือ มีเจียยอมรับวัฒนธรรมสมัยใหม่เข้าสานกับวัฒนธรรมดั้งเดิม เช่น การตกแต่งร้านชำรองเท้าโดยใช้สถาปัตยกรรมแบบตะวันตกในส่วนที่ตกแต่งเพิ่มเติม ผสมกับส่วนเดิมที่มีความเก่าแก่ของวัฒนธรรมดั้งเดิม ทำให้ร้านชำรองเท้ามีเอกลักษณ์เฉพาะ ไม่เหมือนใคร สามารถดึงดูดความสนใจของลูกค้าหนุ่มสาวได้ เป็นต้น มีเจียทำให้ร้านชำรองเท้าดำรงอยู่ท่ามกลางสภาพสังคมและเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลง ทหารายได้เลี้ยงดูแม่สามีและลูกชายของตน ดูแลพนักงานร้านอย่างดีเสมือนคนในครอบครัวเดียวกัน ทุกคนจึงมีความสุข แต่มีเจียยังเป็นมนุษย์ปฤชน ไม่ได้มีแต่ด้านที่งดงามเพียงอย่างเดียว มีความประพฤติที่ไม่ชอบ คือ มีเจียแต่งงานแล้วแต่เธอก็ยังมีคนรักอีกคนหนึ่ง

ความโดดเด่นอีกประการหนึ่งคือ ตัวละครหญิงในนวนิยายแปลจีนไม่ได้สวย รูปร่างงาม ไม่มีฐานะที่ร่ำรวย แต่มีจิตใจงดงาม แสดงให้เห็นว่าความงดงามของผู้หญิงอยู่ที่จิตใจเป็นสำคัญ ไม่ใช่รูปลักษณ์ภายนอก เช่น ตัวละครไปค้าสิ่งที่ได้รับการยกย่องว่าเป็นคนดี มีคุณธรรม แต่มีรูปร่างหน้าตาไม่สวยงาม “หน้าตาธรรมดาๆ ผมสั้นเส้นหยาบๆ กันใหญ่ ย้อยลงมา ทำให้เวลาเดินดูท่าทางอี้อาดพิกล” (เถียนหิง, 42 :2557)

2.2.2 ความโดดเด่นของตัวละครชาย ได้แก่ จิตใจที่เปี่ยมด้วยอุดมการณ์และมีความเป็นปुरुชน ตัวละครชายที่ยึดมั่นอุดมการณ์ที่ทำความดี ตั้งมั่นสร้างประโยชน์แก่ผู้อื่นและประเทศชาติ เช่น จางซือหยวน เรื่องผีเสื้อ เป็นตัวละครที่ยึดมั่นในอุดมการณ์ การทำความดี เสียสละตนเองเพื่อสร้างประโยชน์ให้ผู้อื่น จางซือหยวนเป็นผู้นำทาง การเมืองที่มีชื่อเสียง มีตำแหน่งและมีอำนาจ จึงทุ่มเทเวลาทั้งหมดให้กับงาน เพื่อให้ประชาชน มีคุณภาพชีวิตที่ดีและได้รับประโยชน์สูงสุด จางซือหยวน เสียสละความสุข ความสะดวก สบาย เสียสละเวลาพักผ่อน เวลาส่วนตัว ไม่สนใจความเหนื่อยยากลำบาก สร้างประโยชน์ ให้กับประชาชนในประเทศชาติ นับเป็นอุดมการณ์ที่ยิ่งใหญ่และแสดงจิตใจงดงาม ของจางซือหยวน ดังคำว่า “เขาก็คือจิตจิตใจปลั่งงานของเขาทุกคืนทุกวันเพื่ออุดมการณ์ อันยิ่งใหญ่ของพรรค เพื่อภารกิจสำคัญเหมือนกันไม่ใช่หรือ? เขาไม่เคยล้มช่วงปีที่ยากลำบาก หรืออุดมการณ์ปฏิวัติอันสูงสุดซึ่งเขาถือว่าเป็นเกียรติยศไม่ใช่หรือ?” (หวางเหมิง, 2552: 58) แม้หลังจากที่จางซือหยวนถูกใส่ร้ายป้ายสีว่าเป็นผู้ต่อต้านพรรค ต้องกลายเป็นนักโทษ หลังจากถูกปล่อยตัวแล้วเขาไปอยู่ที่หมู่บ้านดอย แต่อุดมการณ์ในการทำเพื่อส่วนรวม ยังไม่จางหายไป เมื่อได้รับเชิญกลับไปดำรงตำแหน่งทางการเมืองอีกครั้ง จางซือหยวน ก็กลับไปทำงานเพื่อประเทศชาติอีกครั้งแม้เคยได้รับความเจ็บช้ำจากการหักหลัง ของประชาชนและพรรคการเมือง จางซือหยวนเป็นประสบความสำเร็จด้านการงาน มีเกียรติ มีชื่อเสียง มีอำนาจ แต่จางซือหยวนกลับไม่ประสบความสำเร็จเรื่องครอบครัว จางซือหยวนหยากับภรรยาคนแรก ตกลงลูกชายของเขายู่กับแม่และมีปัญหา กับพ่อ ภรรยาคนที่สองทิ้งจางซือหยวนไปเมื่อเขาต้องโทษอยู่ในคุก และชีวเหวินที่จางซือหยวน ชอบก็ปฏิเสธที่จะใช้ชีวิตร่วมกับเขา ชีวิตของจางซือหยวนแสดงให้เห็นว่ามนุษย์ไม่ได้สมบูรณ์ ทุกด้านมีทุกข์ มีสุข คละกันไป

ตัวละครเอกในนวนิยายแปลทั้ง 5 เรื่องจึงมีลักษณะนิสัยและบุคลิกที่สนับสนุน แนวคิดหลักของเรื่องจากการศึกษาผู้วิจัยพบว่า ตัวละครหญิงยังมีลักษณะที่โดดเด่นสะท้อน ถึงค่านิยม วิถีชีวิตของผู้หญิงสมัยใหม่ที่เปลี่ยนแปลงไปจากตัวละครหญิงรุ่นเก่าคือ ภาพของตัวละครหญิงสมัยใหม่มีวิถีชีวิตแบบตะวันตก ทำงานนอกบ้าน มีการหย่าร้างหรือ คบชู้ ซึ่งเป็นเรื่องที่พบเห็นได้ในสังคมปัจจุบันทั้งในสังคมจีนและสังคมไทย ตัวละครหญิง ในนวนิยายแปลจีนไม่มีวิถีชีวิตและค่านิยมที่เปลี่ยนแปลงไป ยังแสดงถึงความเปลี่ยนแปลง ของสภาพเศรษฐกิจและสภาพสังคม ได้แก่ ความเปลี่ยนแปลงของสภาพเศรษฐกิจที่เป็น

ทุนนิยม เงินตรามีความสำคัญต่อการดำรงชีพ ทำให้ผู้คนต้องดิ้นรนเพื่อความอยู่รอด ผู้หญิงไม่สามารถอยู่ดูแลบ้านเพียงอย่างเดียวได้ ต้องช่วยครอบครัวหารายได้เพิ่มขึ้น และยังสะท้อนถึงความเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคม ค่านิยมเรื่องสถาบันครอบครัวที่ผู้หญิงสามารถแต่งงานใหม่ได้ หย่าร้างได้ ซึ่งต่างจากผู้หญิงในอดีตที่ไม่สามารถแต่งงานใหม่ได้ ผลการศึกษายังพบว่าตัวละครหญิงและตัวละครชายมีลักษณะร่วมกันคือ มีความเป็นปुरुชนเหมือนกัน เป็นลักษณะของมนุษย์ที่ไม่มีความสมบูรณ์ในชีวิต มีข้อบกพร่อง แต่ตัวละครเอกทุกตัวไม่ว่าจะมีอายุมากหรืออายุน้อย เป็นเพศหญิงหรือเพศชายต่างก็มีจิตใจดี มีคุณธรรม แสดงถึงค่าของความดีไม่ว่าในยุคสมัยใดก็มีคุณค่าและเป็นที่ต้องการ

2.3 ลักษณะเด่นด้านฉาก ฉากเป็นองค์ประกอบสำคัญอย่างหนึ่งในวรรณกรรม ได้แก่ สถานที่ เวลา บรรยากาศ บริบทและสิ่งแวดล้อมในเรื่อง ทำให้เข้าใจเหตุการณ์ บุคลิกลักษณะ ภาวะอารมณ์และจิตใจของตัวละคร ในงานวิจัยนี้ปรากฏฉาก 2 ลักษณะ ได้แก่ ฉากชุมชนและฉากธรรมชาติ

2.3.1 ฉากชุมชน ได้แก่ ฉากฟุหม่าหูท่ง เรื่องตลอดกาลน่านนาคไหนด และฉากร้านชำรองเท้า เรื่องนารินครา แสดงถึงความเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจและการเมือง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของเรื่อง คือ ประเทศเจริญก้าวหน้าด้านเศรษฐกิจและมีวัฒนธรรมใหม่ที่เข้ามา ทำให้สภาพสังคม วิถีชีวิตและความคิดของผู้คนเปลี่ยนแปลงไป เช่น ฉากร้านชำรองเท้าเป็นเสมือนตัวแทนของวัฒนธรรมดั้งเดิมที่อยู่ท่ามกลางความเจริญรุ่งเรือง การยอมรับกระแสความนิยมตะวันตกกับการพยายามรักษาวรรณธรรมดั้งเดิมไว้ด้วยกัน ซึ่งแสดงให้เห็นผ่านสถานที่ตั้งของร้านชำรองเท้ามีทำเลดี มีถนนสองสายบรรจบกัน สายหนึ่งเป็นที่ตั้งของหอเก็บน้ำ (สุยถ่า) เก้าแก่ เป็นสิ่งที่แสดงถึงความเก่าแก่และประวัติศาสตร์ความเป็นมาของเมืองนี้ และอีกสายหนึ่งที่เจริญรุ่งเรือง มีห้างสรรพสินค้าและโรงแรมหรูหรา ดังตัวอย่าง

ร้านชำรองเท้าของมีเจียอยู่แถบถนนสุยถ่า อันเป็นย่านคึกคักที่สุดในละแวกถนน ใหญ่่งซานเป็นร้านแรกในเหลียนเป่าหลี หน้าร้านอยู่ตรงที่ถนน 2 สายมาบรรจบกัน สายหนึ่งเป็นแนวขวาง คือ ถนนเจียงอันสาย 1 อีกสายตั้งฉากกันชื่อเฉียนจิ้นสาย 5 ถนน 2 สายนี้มีคนขวักไขว่มากมาย ถนนเจียงอันสาย 1 มีโรงแรมเสวียนกงและศูนย์การค้า ล้วนเป็นสถาปัตยกรรมแบบก่อนปลดออกตึกเก่าๆ เหล่านี้เป็นสไตร์ชั่นชั้นสูงที่โก้หรู ตรงหัวถนนเฉียนจิ้นสาย 5 เป็นตึกอันไขว่

ตรกลานของตำฮั่นโจ้วเป็นหอเก็บน้ำ เริ่มสร้างในปีที่ 12 รัชศกกว่างซวี สมัยราชวงศ์ชิง (ค.ศ. 1886) จ้างคนอังกฤษออกแบบสร้างหอเก็บน้ำเป็นสี่มุมแดง ตั้งตระหง่านมั่นคงแข็งแรง มี 56- ชั้น ชั้น 6 เป็นหอร่อง มองที่ไร้วัวสีว่าสง่างาม (ฉือลี่, 2557: 4041-)

ร้านชาตรองเท้าเองก็มีความโดดเด่นสะท้อนถึงตัวตนของเจ้าของร้านคือ การตกแต่งร้านที่เป็นเอกลักษณ์ มีการผสมผสานสถาปัตยกรรมเก่าแก่ของจีนดั้งเดิมกับสถาปัตยกรรมแบบตะวันตก แสดงให้เห็นการปรับตัวของมีเจีย ดังตัวอย่าง “มีเจียเอววิกิตเป็นโอกาสพื้นที่เพียงแค่มือถือกำแพงอิฐ กระเบื้องเก่าๆ มีเจียไม่ปูกระเบื้อง ไม่ทาสีส่วนที่เป็นผนังกันห้องไม้ไผ่ออกมา ก็ไม่ทาสีเหมือนกัน ในห้องไม้ได้ตกแต่งซ่อมแซมอะไร จะได้ดูโบราณ ถ้าส่วนไหนต้องต่อเติมซ่อมแซม ก็ต้องเป็นแบบอเมริกันหรือยุโรป” (ฉือลี่, 2557: 41-40) การตกแต่งร้านชาตรองเท้าแสดงให้เห็นการปรับตัว การยอมรับและผสมผสานความงดงามแบบเก่ากับความงดงามสมัยใหม่ สร้างเป็นจุดดึงดูดความสนใจลูกค้า และสะท้อนถึงบุคลิกของตัวละครมีเจียซึ่งเป็นเจ้าของร้านชาตรองเท้าด้วย ร้านชาตรองเท้ายังเป็นสถานที่ให้คุณย่ามีเจียและเฟิงซุน ซึ่งเป็นตัวละครหญิงที่อยู่ในช่วงวัยอาวุโสจนถึงวัยรุ่น เป็นการพบกันของคนรุ่นเก่าและคนรุ่นใหม่เหมือนกับถนนสายเก่าและถนนสายใหม่บรรจบกัน ความต่างวัยไม่ได้ทำให้เกิดปัญหาใหญ่ใดๆ ทั้งสามคนสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุขและยังได้เรียนรู้ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมและคุณธรรมความดี

3.3.2 ฉากธรรมชาติ ฉากธรรมชาติ ในเรื่องผีเสื้อ และฉากธรรมชาติ ในเรื่องหมู่บ้านเล็กตระกูลเป่าเป็นการนำธรรมชาติ เช่น ฤดูกาล สภาพอากาศ เป็นต้น เพื่อนำเสนอช่วงเวลาของชีวิตหรืออารมณ์ความรู้สึกของตัวละคร ซึ่งเป็นรูปแบบการเขียนวรรณกรรมจีน วาณี พนมยงค์ สายประดิษฐ์ (2552: 230) กล่าวถึงการใช้อนุภาพเปรียบเทียบกับชีวิตมนุษย์ในงานวรรณกรรมจีนว่า “คนจีนมักจะเปรียบเทียบชีวิตมนุษย์ที่ผ่านร้อนผ่านหนาวเหมือนกับ 4 ฤดูกาล ความทุกข์ยากลำบากเหมือนดังฤดูหนาวที่หนาวเหน็บ แต่ถึงกระนั้นฤดูหนาวก็จะต้องผ่านพ้นไป ฤดูร้อนเทียนหรือฤดูใบไม้ผลิก็จะเข้ามาเยือน” เรื่องผีเสื้อมีการเปรียบเทียบฤดูกาลกับตัวละคร ฤดูใบไม้ผลิแสดงถึงช่วงชีวิตที่ผ่านพ้นจากความทุกข์ยากลำบากเหมือนการเริ่มต้นชีวิตใหม่ที่สดใส มีชีวิตชีวา ฉากธรรมชาติช่วยนำเสนอสภาพชีวิตของตัวละครและอารมณ์ความรู้สึกของตัวละคร ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของงานวรรณกรรมจีน

เช่น จางซือหยวนเดินทางไปหมู่บ้านดอยหลังจากพันโทออกจากคุกเป็นช่วงฤดูใบไม้ผลิ ก่อนหน้านั้นคือช่วงฤดูหนาวที่เปรียบได้กับชีวิตของจางซือหยวนที่ทุกข์ยากลำบากที่ต้องอยู่ในคุก ฤดูใบไม้ผลิทำให้หมู่บ้านดอยมีบรรยากาศที่เต็มไปด้วยธรรมชาติที่สดใสมีดอกไม้ ต้นไม้ สายน้ำ สัตว์ตัวเล็กตัวน้อย มีชีวิตที่สดใส เปรียบเหมือนกับชีวิตของจางซือหยวนที่พ้นช่วงทุกข์และลำบากของชีวิตสู่ชีวิตที่สดใส ได้พบลูกชาย ใช้เวลาอยู่ร่วมกันด้วยความว่า

ในฤดูพฤษภาคม ปี ค.ศ. 1971 เขาไปหมู่บ้านดอยที่ทางไกลแสนไกลเป็นหมู่บ้านที่ตั้งอยู่ทางเชิงเขามีดินแอปรอคดอกออกกราวกับปุ๋ยเมฆ ลำธารในหุบเขาไหลเซาะคดเคี้ยวไปมา น้ำไหลและกระเซ็นขึ้น ทำเสียงดังตึงตังเมื่อหยดน้ำสีเงินกระเซ็นขึ้นทุกแห่งมีพลังชีวิต แม้แต่ในเงาของภูเขา ได้แผ่นน้ำแข็ง น้ำก็ยังไหล มีปลาเล็กๆ วายไปมาอยู่มากมาย ในแสงแดดยังไม่ต้องพูดถึง ทุกสิ่งเป็นสีเขียว มองเห็นหญ้า แม้จะผ่านวันในฤดูหนาว หญ้าเหล่านั้นยังผลิออกได้ กระรอกน้อยแสนขนกระโดดไปมาบนกิ่งไม้ บนก้อนหินใหญ่สีเขียว มีเปลือกเมล็ดแอปรอคอดที่กระรอกเหล่านั้นขบทิ้งไว้จนเกลี้ยง งูเล็กๆ เลื้อยไปมา ในระหว่างใบไม้แห้ง กระต่ายป่าวิ่งเร็วราวกับหมอก

(หวางเหมิง, 2552: 89-09)

จากการศึกษาเนื้อหาในนวนิยายแปลจีนพบว่า พระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ไม่ได้มีบทบาทเพื่อบอกเวลา สถานที่และบรรยากาศเพื่อความสมจริงของเรื่องเท่านั้น แต่มีความสัมพันธ์กับการนำเสนอแนวคิดสำคัญของเรื่อง กล่าวคือ นวนิยายแปลจีนเสนอแนวทางในการดำรงชีพในสังคมปัจจุบันว่า การเปิดรับวัฒนธรรมสมัยใหม่ไม่ใช่เรื่องผิด และวัฒนธรรมดั้งเดิมไม่ใช่สิ่งไร้ค่า เก่าแก่คร่ำครึ แต่คุณค่าดั้งเดิมยังมีความงดงามอยู่ ควรรักษาคุณค่าอันดีงามดั้งเดิมไว้และเลือกที่จะรับคุณค่าสมัยใหม่ที่ดีงาม ผสานคุณค่าทั้งดั้งเดิมและสมัยใหม่ไว้ ทำให้มนุษย์ทุกคนสามารถดำรงอยู่ในสภาพสังคมใหม่พร้อมกับรักษาความดีงามดั้งเดิมไว้ได้ ไม่ให้วัฒนธรรมทั้งงดงามหายไป

อภิปรายผล

ประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีนมีวัฒนธรรมที่สืบทอดต่อกันมาตั้งแต่อดีต วัฒนธรรมมีอิทธิพลต่อประเทศชาติอย่างมาก เพราะเป็นตัวกำหนดวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ ความคิดของคนในสังคมให้มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน มนุษย์และวัฒนธรรมจึงมีความสัมพันธ์กันอย่างขาดไม่ได้ ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและการเมืองทำให้สังคมเกิดความเปลี่ยนแปลง มีวัฒนธรรมใหม่เข้ามาพร้อมกับความเจริญก้าวหน้าของประเทศ วัฒนธรรมเดิมถูกลดทอนความสำคัญลง การที่จะรักษาวัฒนธรรมดั้งเดิมพร้อมกับการเปิดรับวัฒนธรรมใหม่พร้อมกันนั้น คนที่ยึดติดกับวัฒนธรรมเดิมเกินไปจะทำให้ชีวิตไม่มีความสุข หรือคนที่เปิดรับวัฒนธรรมใหม่ โดยไม่คำนึงถึงวัฒนธรรมดั้งเดิมที่เป็นสมบัติของประเทศชาติ ทำให้คนในสังคมเกิดความไม่เข้าใจซึ่งกัน เกิดการปะทะกันทางวัฒนธรรม ส่งผลต่อความสัมพันธ์ของคนในสังคมและประเทศชาติ ดังนั้นคนในสังคมจึงต้องปรับตัวให้เข้ากับสภาพสังคม โดยไม่ละเลยความงดงามของวัฒนธรรม

จากการศึกษานวนิยายแปลจีน 5 เรื่อง **ผีเสื้อ เมฆเหินน้ำไหล หมูบ้านเล็กตระกูลเป่า นารินครา และตลอดกาลน่านนาคไหนด** พระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีสร้างความจรรโลงใจ และให้คุณค่าทางวรรณกรรมแก่ผู้อ่าน ผ่านกลวิธีทางภาษาที่งดงามและเนื้อหาสาระที่เป็นประโยชน์ วรรณกรรมชุดนี้จึงทำหน้าที่สำคัญคือการ **ชวน** ให้ผู้อ่าน **พินิจ** ตนเองและสังคมผ่านวรรณกรรม

พระราชนิพนธ์แปลชุดนี้จึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการเป็น **สื่อ** เชื่อมสัมพันธ์มิติระหว่าง **ประเทศไทย** กับ **สาธารณรัฐประชาชนจีน** ทำให้ประชาชนชาวไทยได้ศึกษาความคิด วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีของชาติอื่น แม้นวนิยายเหล่านี้จะเสนอภาพสังคมจีน แต่ยังสะท้อนถึงสังคมไทยที่ประสบกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม วิถีชีวิตและค่านิยม ความขัดแย้งในสังคมเช่นเดียวกัน นวนิยายแปลจีน พระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จึงเป็นนวนิยายที่ทำให้ผู้อ่านได้ศึกษาวรรณกรรมข้ามวัฒนธรรม ข้ามชาติ ข้ามภาษา ที่นำเสนอเนื้อหาสาระที่มีคุณประโยชน์ นอกเหนือจากความบันเทิง

คุณค่าด้านภาษาและด้านเนื้อหา การนำเสนอแนวคิดอันเป็นสากล ผ่านการใช้ภาษาวรรณศิลป์ที่งดงามทำให้นวนิยายแปลจีนมีความสมบูรณ์ยิ่งใหญ๋ ทรงคุณค่าข้ามผ่านกาล

เวลา มีพลังเข้าถึงผู้เสพ ทุกสมัย สร้างประโยชน์ให้กับปวงชนชาวไทยและประเทศชาติ อีกทั้งสะท้อนให้เห็นการ **ปะทะ ปรับปรน และ สังสรรค์** ทางวัฒนธรรมผ่านเนื้อหา ของ นวนิยาย ทั้งแนวคิด ตัวละครและฉากของเรื่อง ซึ่งนำมาเป็นแนวทางในการปรับตัว เปลี่ยนแปลงตนเองให้เข้ากับสังคมบริบทร่วมสมัยอย่างปราศจากความขัดแย้งและ แสดงถึงพระอัจฉริยภาพของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่ทรงมี พระปรีชาสามารถด้านภาษาไทย ภาษาจีน และการประพันธ์อย่างยอดเยี่ยม

เอกสารอ้างอิง

- ฉือลี่. (2556). *นารีนครา*. แปลโดย เทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, สมเด็จพระ. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์.
- ญาดา อารุณเวช อาร์มภีร์. (2558). *รัตนศิลป์*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: บัณฑิต.
- ทิมชาวดิ. (2560, 24 มีนาคม). เจ้าฟ้านักประพันธ์แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี. *ไทยรัฐ*. หน้า 21.
- เถียนหง. (2557). *ตลอดกาลนานแค่นี้*. แปลโดย เทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, สมเด็จพระ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์.
- ฟ่งฟ่ง. (2555). *เมฆเห็นน้ำไหล*. แปลโดย เทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, สมเด็จพระ. พิมพ์ครั้งที่ 18. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์.
- มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. (2541). *การสัมมนาทางวิชาการพระปรีชาญาณด้านจีนศึกษา ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี วันพุธที่ 15 กรกฎาคม 2541 ณ ห้องประชุมชั้น 4 ตึกอเนกประสงค์ (มธ. ท่าพระจันทร์)*. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- มิตยา อิงคนารถ. (2542). *ประวัติศาสตร์จีนสมัยใหม่*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- รินฤทัย สัจจพันธุ์. (2545). *อ่านอย่างพิถีพิถัน วิเคราะห์อย่างพิเคราะห์*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: เพื่อนดี.
- _____. (2556). *มิใช่เพียง “นางเอก”*. กรุงเทพฯ: สถาปนบุ๊คส์.

- _____. (2559). พระราชนิพนธ์แปลวรรณกรรมจีนร่วมสมัยในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*. 8(2): 1-33.
- วาณี พนมยงค์ สายประดิษฐ์. (2552). ภาคผนวก. ใน *ผีเสื้อ*. หน้า 210-236. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์.
- วิลาศ มณีวัต. (2540). *วิลาศ มณีวัตพูด*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: ดอกหญ้า.
- สิทธา พินิจภูวดล. (2541). เรื่องประกายลายอักษรในพระราชนิพนธ์แปล สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี. *วัฒนธรรมไทย*. 35(4): 32-34.
- หวังอันอี. (2555). *หมู่บ้านเล็กตระกูลเป่า*. แปลโดย เทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, สมเด็จพระ. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์.
- หวางเหมิง. (2552). *ผีเสื้อ*. แปลโดย เทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, สมเด็จพระ. พิมพ์ครั้งที่ 13. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์.
- 池莉. (2001). *她的城*. 第1版. 南京: 江方文艺.
- 方方. (1992). *行云流水*. 第1版. 长江文艺.
- 铁凝. (2006). *永远有多远*. 第1版. 北京: 人民文学.
- 王安忆. (2009). *小鲍庄*. 第1版. 广州: 花城.
- 王蒙. (2007). *蝴蝶之蝴蝶为什么美丽: 王蒙五十创作精读*. 第1版. 上海: 复旦大学.